ANT

Haftalık Dergi • 8 Nisan 1969 • Sayı: 119 • 125 Kuruş

NATO'DA

YİRMİNCİ ESARET YILI

HAFTANIN NOTLARI

Eisenhower öldü

İkinci Dünya Savaşı'nda faşist Alman ordularına karşı savaşan müttefik ordularının başkomutanı General Eisenhower geçirdiği ağır hastalıktan kurtulamayarak geçen hafta ölmüş ve dünyanın çeşitli yerlerinden gelen devlet ve hükümet başkanlarının da katıldığı bir törenle toprağa verilmiştir. Faşist ordularına karşı savaşırken bütün dünyanın hayranlığını kazanan General Eisenhower, ne yazık ki, daha sonra saldırgan NATO'nun Avrupa Kuvvetleri Başkomutanlığı görevini üstlenince kurtuluşuna yardım ettiği ülkelerde dahi bütün sempatisini yitirmiş, hele cumhurbaşkanlığı döneminde Amerikan emperyalizmini geliştirmek için aldığı kararlarla dünya halkları nezdinde bütün prestiji sıfıra inmiş bulunuyordu. Eisenhower, ölümünden sonra büyük bir asker, fakat dünya halklarına düşman bir politikacı olarak anılacaktır.

30 mart

Tarım İş tasarısı

■ **AP iktidarının son aylarda meclise sevkettiği bir sürü tasarıya bir de Tarım İş Kanunu Tasarısı eklenmiştir. Çalışma Bakanı Turgut Toker tarafından esasları açıklanan tasarının kanunlaşma şansı ancak yüzde bir olarak görülmektedir. Tasarının meclise verilmesindeki amaç, AP'nin seçim *beyannamesindeki* vaadin seçime kısa bir süre kala hatırlanmış olmasıdır. Ne var ki seçim beyannamesinde tarım işçilerinin öncelikle Sosyal Sigortalar kapsamına alınması öngörüldüğü halde, tasarı ile tarım işverenlerinin tepkisini önlemek için, işverenler lehine pek çok hükümler *getirilmektedir.* İşçileri korumak amacı gütmesi gereken tasarı, hastalık nedeniyle çalışamayacak kimseler için ödeme yapacak bir kuruluş dahi öngörmemektedir. Öte yandan ağaların sınırsız toprağa sahip olmalarına imkân veren ve Tarım Bakanı Bahri Dağdaş tarafından hazırlanıp bakanlar kuruluna sevkedilen «Tarım Reformu Tasarısı», AP'li bakanları birbirine düşürmüştür. AP'nin ağadan yana ekonomik politikasına uygun olan bu tasarı için son sözün Demirel'e bırakılması uygun görülmüştür.**

Direniş toplantısı

■ Türkiye Kamu Personeli Sendikaları Konfederasyonu (Türk - Persen)'nun ikinci direniş toplantısı İzmir'de yapılmıştır. Kalabalık bir memur grubunun ve sendikacıların katıldığı toplantıda iktidarın kamu personelinin sefalete terkettiği açıklanmıştır. *Konuşucular,* «grev hakkını birlikte hareket ederek bizzat alacaklarını ve iflas ettirilen Emekli Sandığı'nın işletmesine bizzat el koyacaklarını» açıklamışlardır.

Amerikan oyunları

■ **Adalet Bakanlığı'nın Resmi Gazetede yayınlanan kararnamesine göre, Amerikan Askeri Yardım Heyeti (Jusmat) ile Amerika Lojistik Grubu (Tuslog)'na adli konularda, diplomatik misyona dahil kişi ve kuruluşlara olduğu gibi, tebligat yapılamayacaktır. Öte yandan, Habeşistan başkenti Adisababa'ya, Iran'da Meşet'e ve Atlas Okyanusu'ndaki bir adaya rasathaneler kuran Amerika'nın Diyarbakır yakınındaki Pirinçlik'te bir uzay rasathanesi kurmak için teşebbüse geçtiği, fakat bu isteğin Harita Genel Müdürlüğü'nce kesin olarak reddedildiği, bu yüzden de işin askıda olduğu öğrenilmiştir. ANT'ta daha önce açıklandığı gibi, *Amerika bu çeşit rasathaneler yada uzay uçuşları yolu ile casusluk yapmakta,* özellikle yeraltı kaynaklarını bu usulle pek kolay keşfetmektedir.**

Karadeniz'de Pueblo!

■ **Atlantis - II adlı Amerikan gemisi, bilimsel araştırmalar gerekçesiyle Karadeniz'e açılmış ve 20 Mart'tan sonra geri dönerek Ege denizine gitmiştir. Oseanografi Müessesesi'ne ait geminin, ikinci bir Pueblo olup olmadığı konusunda Türk makamları kesin bir bilgi elde edememişlerdir.**

31 mart

Soygun büyüyor

■ Halkın küçük tasarruflarını bazı kapitalistler hesabına işletmek için «halk sektörü» adıyla kurulan Hastaş'ın kendi içinde kurmakta olduğu Yatırım Anonim Ortaklığı adlı gölge şirket ile, bazı açıkgözlerin Almanya'daki işçilerimizi istismar ederek kurdurdukları Türksan birleşmişlerdir. Kısa süre önce kurulan Hastaş'ın bu süre içerisinde «her meslekten, ortak sayısı 51 bine yaklaşan 13 anonim şirket» kurdurduğu, bu şirketlerin de dışardaki işçilerden ve diğer şahıslardan hisse senetleri karşılığı 1 milyar lira toplamak üzere faaliyete giriştiği, ayrıca kurulacak *«halk pazarları»* ile perakendeciliğe de el atılacağı büyük ilanlarla açıklanmıştır. Hastaş, Almanya'daki bir yabancı banka ile de anlaşma yaparak işçilerimizin dövizlerini sudan vaadlerle ele geçirmek imkanını da sağlamıştır. Solcu bilinen gazetelerin dahi haberlerini ve başarılarını (!) tam sayfa ilanların hatırı için manşetlerden verdiği Hastaş, Koç Holding'i dahi endişeye düşürmeğe başlamıştır.

Yargıtay bozdu

■ **Stalin'in «milli mesele» konusunda 1913 - 1929 yılları arasında verdiği konferans, nutuk ve demeçleri içeren «Marksizm ve milli mesele» adlı kitap dolayısıyla Sol Yayınları yönetmeni Muzaffer Erdost hakkında Ankara İkinci Ağır Ceza Mahkemesi'nin verdiği beraat kararını, Yargıtay Birinci Ceza Dairesi çoğunlukla bozmuştur. Muzaffer Erdost'un duruşmasına yakında tekrar başlanacaktır.**

Tahliye edildiler

■ Üniversite'deki son çatışmalardan sonra tutuklanan Devrimci Öğrenci Birliği Başkanı Deniz Gezmiş, avukatlarının itirazı üzerine nöbetçi 9. Sulh Ceza Mahkemesi tarafından serbest bırakılmıştır. *Çevirdiği bir kitaptan dolayı* tutuklanan Rasih Nuri İleri de tahliye edilmiştir.

1 nisan

Cunta yargılanacak

■ **Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nde Yunan Cuntası aleyhine Danimarka, Norveç, İsveç ve Hollanda hükümetleri tarafından açılan dâvanın ön hazırlıkları tamamlanmıştır. Ön soruşturmayı yapan alt komisyon üyesi Profesör Tahsin Bekir Balta, raporun kısa süre içinde *verileceğini* ve cunta hakkındaki kararın buna dayandırılacağını söylemiştir. Avrupa İnsan Hakları Komisyonu'nun hazırladığı bir basın bildirisinde, soruşturmayı yapan alt komisyonun Yunanistan'da bazı tanıklarla görüştürülmediği, Leros adasındaki tutuklu kampına ve Atina'daki Averoff *Cezaevi'ne* sokulmadığı açıklanmıştır. Alt komisyonun dinlediği 55 tanık arasında eski başbakan Georgakopulos, eski bakanlardan Papaligouras, Averoff ve Tzannetis de bulunmaktadır. Faşist cuntanın insan haklarını çiğneye geldiğini belirten gözlemciler, yargılama sonunda mahkûmiyetin muhakkak olduğunu ifade etmektedirler. Türkiye'de gazeteci, düşünür ve sanatçılara karşı terör uygulamaları bu şekilde devam ettiği takdirde AP iktidarının da Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin önünde hesap vermeğe davet edileceği günler uzak değildir.**

Plakları toplatıldı

■ Adalet Bakanlığı'nın emri üzerine, Aşık İhsani'nin «Dağdan Düze» ve «Üç Dert» adlı şiirlerini okuduğu plakları, savcılığın sulh ceza mahkemesinden aldığı kararla toplatılmış ve halk ozanı hakkında da soruşturma açılmıştır. İhsani'nin bu plaklarda devlet kuvvetlerini tahkir ettiği ve saldırıyı övdüğü ileri sürülmektedir. Aşık İhsani, ifadesinde, ulusal kurtuluş savaşını övdüğünü söylemiştir. En müstehcen türküler radyolarda, taksi ve dolmuşların pikaplarında sabah akşam çalarken, toplumcu halk ozanlarının plaklarının toplatılması da AP'nin zihniyetini göstermektedir.

2 nisan

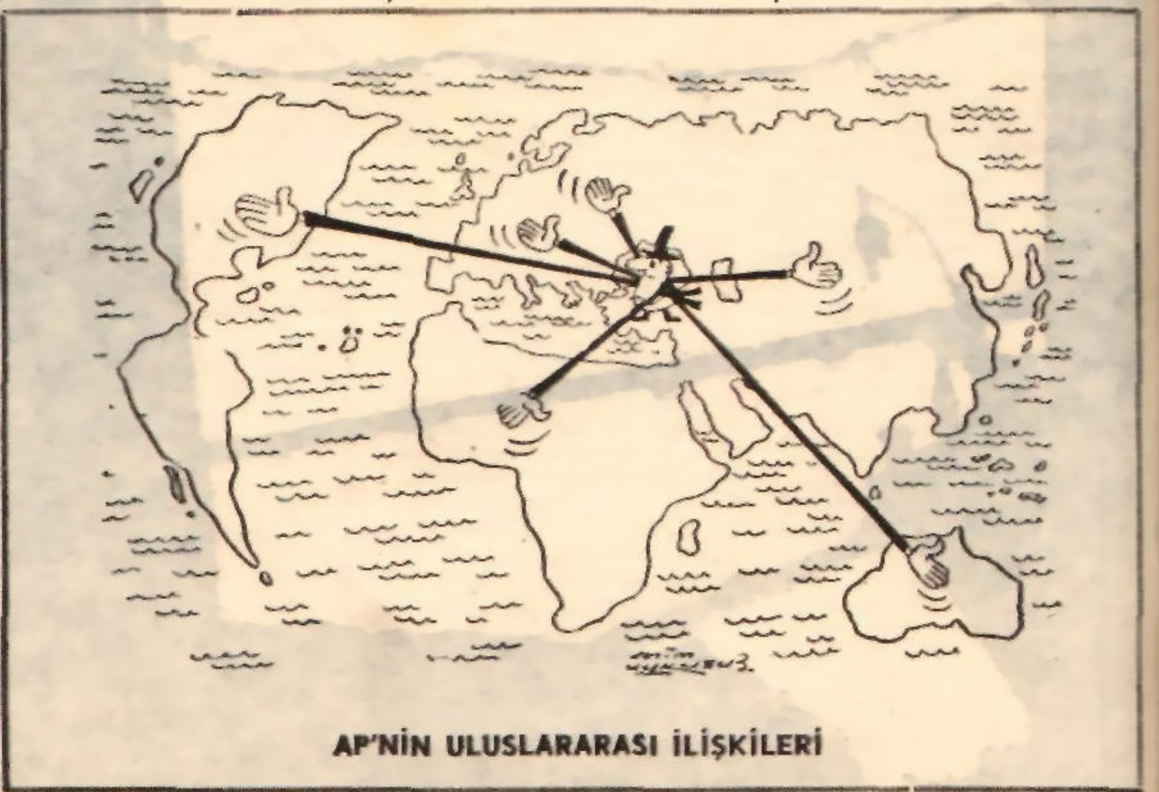
Yargılandılar

■ CIA ajanı Amerikan Büyükelçisi Komer'in otomobilini yaktıkları iddiasıyla haklarında dâva açılan 14 Ortadoğu Teknik Üniversitesi öğrencisinin duruşmasına Ankara İkinci Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam edilmiştir. Büyük bir dinleyici topluluğunun izlediği duruşmaya, tanık olarak *çağırılan* Rektör Kemal Kurdaş gelmemiştir. Tanık Prof. Adnan Şaplakoğlu ise, ifadesinde gençleri suçlamıştır. Duruşmadan sonra öğrenciler, Prof. Şaplakoğlu'na, «Artık dekanlık yollarının açıldığını ve Amerika'dan burs alabileceğini» söylemişlerdir. Duruşma, «Arabanın yakılması olayının iki devlet arasında husumet yaratıp yaratmayacağı» konusunda dışişleri bakanlığının yazısının beklenmesi için başka güne bırakılmıştır.

Lastik ihracı

■ **Goodeyear Şirketi'nin bu ay içinde Amerika Birleşik Devletleri'ne 40 bin otomobil lastiği ihraç edeceği açıklanmıştır. İhraç işinin ardında bir takım dolaplar dönmektedir. Türkiye'de yapılan bir otomobil lastiği eğer ihraç edilirse, hisse sahibi yabancı kimseler *hammaddenin ithali sırasında* ödedikleri istihsal ve gümrük vergilerini geri alabilmektedirler. Goodyear, bu yolla, Amerika'dan hammadesi getirtilen otomobil lastiklerini Türk işçisini ucuz fiyata çalıştırıp imal ettikten sonra Amerika'ya ihraç ederek katmerli kâr sağlamakta, bizim yetkililer ise, «lastik ihraç ediyoruz!» diye kendilerini aldatmaktadırlar.**

AP'NİN ULUSLARARASI İLİŞKİLERİ

3 *nisan*

Zam furyası

■ **1969 yılı bütçe açığını kapatabilmek için yürürlüğe sokulan yeni vergi artırımından sonra hayatın süratle pahalılanması beklenmektedir. Bir milyar liralık ek gelir sağlayacak vergi kanunu değişiklikleri yürürlüğe girdikten sonra Kurumlar Vergisi oranı yüzde 20'den 25'e, ithalden alınan damga resmi de yüzde 15'ten yüzde 25'e çıkmıştır. Bu zamlardan sonra yedek parça fiyatları, bütün ithal mallarının ve montaj sanayii mamullerinin fiyatları birdenbire yükselmiştir. Bu zamların zincirleme olarak bütün istihlak maddelerine intikal edeceği şüphesizdir.**

Tiyatro grevi

■ İstanbul şehir tiyatroları için yapılan toplu sözleşme görüşmelerinde İstanbul Belediyesi'nin olumsuz davranması üzerine Türkiye Tiyatrocular Sendikası Tİ-SEN, grev kararı almıştır. Tİ-SEN'in açıklandığına göre, anlaşmazlığın adliyeye intikal ettirilmesinden sonra 22. Asliye Hukuk Mahkemesi'nin seçtiği tarafsız kurul kısa zamanda bu uyuşmazlığa bir çözümyolu bularak kararını taraflara bildirmiştir. Ancak tarafsız kurulun hazırladığı ve bütün şehir tiyatroları mensuplarına sosyal haklar kazandıran bu çözüm Tİ-SEN tarafından kabul edildiği halde belediye tarafından reddedilmiştir. 300'ü aşkın tiyatro işçisi, bu olumsuz tutum karşısında greve gideceklerdir.

4 *nisan*

Hazine yardımı oyunu

■ Anayasanın partilere yapılmasını öngördüğü mali yardımın, yağma hasanın böreği gibi sadece burjuva partileri arasında adaletsiz şekilde bölüşülmesi üzerine TİP'in açtığı davayı karara bağlayarak Siyasi Partiler Kanunu'nun bütün partilere adil şekilde yardım yapılmasını sağlayacak şekilde değiştirilmesini hükme bağlayan karar karşısında AP ve CHP yeni tertiplere başvurmaktadırlar. CHP, bundan böyle hazineden yardım alamadığını ileri sürerek halktan para toplamağa çalışırken, AP de kanun değiştirilinceye kadar sadece AP, CHP ve MP'ye hazineden avans verilmesi gibi bir oyuna kalkışmıştır. Böylece Siyasi Partiler Kanunu'nun değiştirilmesi seçimden sonraya bırakılacak, hazineden avans verilerek AP, CHP ve MP'ye mali imkanlar sağlanacak, fakat öteki partiler ve özellikle TİP tam seçim sırasında hazine yardımından mahrum bırakılacaktır.

Açık Oturum

■ **Mimarlar Odası İstanbul Şubesi, «Eski Kültür Değerlerimizin Toplumsal Kalkınmamız Açısından Önemi» konulu bir açık oturum düzenlemiştir. 9 Nisan günü saat 17.30'da odanın şube lokalinde Turgut Cansever'in yönetiminde yapılacak olan oturumda İdris Küçükömer, Kemal Tahir, Nurettin Şazi Kösemihal, Burhan Felek ve Doğan Kuban konuşacaklardır.**

5 *nisan*

Komer geri çekildi

■ **Gelişi Türkiye'de çeşitli olaylara yol açan Amerika'nın CIA uzmanı büyükelçisi Komer geri çekilmiş, yerine meslekten hariciyeci olan 50 yaşlarındaki William Handley tayin edilmiştir. Bilindiği gibi, Robert Komer de, başkanın yeni ekibini istediği gibi düzenlemesine imkân vermek üzere görevinden istifa etmiş bulunuyordu. Başkan Nixon, Komer'in Türkiye'de yarattığı tepkiyi dikkate alarak istifayı kabul etmiştir. Komer'in geri çekilmesinde, gerek Amerika'ya giden CHP'lilerin, gerekse Başbakan Demirel'in yaptığı temasların da etkisi olduğu tahmin edilmektedir.**

Hukuk'ta çatışma

■ Devrimci gençlerin, iktidarın terör tasarılarına karşı yürüttükleri boykot hareketini AP'li ve MHP'li zorbaların kırmaya kalkışması Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde taşlı sopalı çatışmalara sebep olmuştur. Boykotu sabote etme teşebbüsü üzerine devrimci gençler Hukuk Fakültesini iki saat süreyle işgal etmişlerdir. Bu sırada sağcı zorbalar devrimci gençlere taşlı sopalı saldırıda bulunmuşlardır. Bu çatışmalar üzerine genel kurul kararıyla Hukuk Fakültesi çarşamba gününe kadar kapatılmıştır. Saldırganlar ayrıca, Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesine de saldırarak duvar afişlerini tahrip etmişlerdir. Müdahalelere rağmen devrimci gençlerin eylemi devam etmektedir.

HAFTANIN YORUMU

DOĞAN ÖZGÜDEN

MiHENKTAŞI!

NEREDE bizim o devrimcilikleri ve anti - emperyalistlikleri kendilerinden menkul politika esnafı? Aman anti - emperyalist ve devrimci cepheyi bölmeyelim diye üzerlerine toz kondurtulmayan yıllanmış şöhretler nerede? İşte Türkiye'nin esaret prangası NATO yirminci yılını doldurmuş, yirmibire giriyor. Tam zamanıdır... NATO'dan çekilmek gerektiğini haykırmak için daha ne bekliyorlar? Amerika'nın yapışık kardeşi gibi görünen Kanada bile, NATO emrindeki kuvvetlerini çekeceğini, kendi başının çaresine kendisinin bakacağını açıkladı. Bizimkilerde ne bir ses, ne bir nefes! Arada bir yükselen cılız ve titrek yasak savma demeçleri: «Efendim, NATO Antlaşmasının ulusal haysiyetimizle bağdaşmayacak uygulamalarını ıslah edelim!» Sonra yine derin bir kış uykusu... Hangi ıslahat, ne için ıslahat? İpin ucu başkasının elindeyken ıslahat yapmak kimin haddine? Böyle uluslararası terör çetelerinde kim kuvvetliyse onun borusu öter. Geri yanı lâfugüzaftır. Türk Donanması'nın Kıbrıs'a giderken yolunu kesen o NATO'nun Akdeniz'e musallat ettiği Altıncı Filo değil miydi? Eğer o anda oturup Başkan Johnson'a acıklı yakarı mektupları yazacağına donanmanı «Tam yol» deyip Kıbrıs'a sürebiliyorsan, ıslahat olmuş bitmiş demektir. Ulusal haysiyeti, bağımsızlığı hiçbir devlet karşısındakine gönül rızasıyla vermez; o bilek gücüyle, zorla alınır! Mustafa Kemal'in yaptığı gibi...

MUSTAFA Kemal'in elli yıl önce yaptığını bugün yapacak güç, egemen sınıflar ve yabancı işbirlikçileri adına iktidar süren yada iktidara aday olan burjuva partilerinde yoktur. Nasıl olsun ki, hepsi, seçimlerde iktidarı ele geçirebilmenin yolunun Amerika'dan geçtiğine inanmaktadırlar. Bunun için kafile kafile Washington yoluna düşmüşlerdir. Amerika da bunu bildiği için, CHP'nin ağzından eksik etmediği o meşhur «ıslahat» kelimesini kalkan yaparak emperyalizmin yeni oyunlarını rahat rahat tezgâhlamaktadır. NATO'da, ikili antlaşmalarda ıslahat mı? Elcevap: «Görüşelim, tartışalım, neden olmasın?» Altıncı Filo'nun ziyaretlerinden şikayet mi ediliyor? Çaresi hazırdır: Ortak Çağrı Gücü... Geçmişi karanlık Amerikan büyükelçisinin gerçek kimliği deşifre olmuş, solcular protestoya mı başlamış? Ne tasa; gitsin Komer, gelsin Handley! Amerika memnun, AP memnun, CHP memnun... Türk - Amerikan ilişkileri düzeliyor, NATO uygulaması ıslah ediliyor! Yine **«büyük dost ve müttefik Amerika»** efsanesi... Ve yine Türk ordusu Amerikan generallerinin emrinde, yine Türkiye nükleer bombardımanların bir numaralı hedefi, yine yeraltı ve yerüstü kaynaklarımız, insanlarımız dev tröstlerin pençesinde... NATO, Ortak Pazar, Konsorsiyum, montaj sanayii, ikili antlaşmalar, Amerikancı eğitim, sömürülen kaynaklar, yozlaştırılan değerler ve mahvolan bir Türkiye!

TÜRKİYE sosyalistleri, gerçek devrimciler, bu oyuna gelmemelidir. Bugün Türkiye'nin temel sorunu, öncelikle bu NATO denen baş belasından kurtulmaktır. Tarihin gördüğü bu en dehşet verici saldırı örgütünden çıkıp, ordusuyla, dış politikasıyla, ekonomisiyle tam bağımsız bir ülke olmaktır. Türkiye'de insanlar artık şu soruya *verecekleri cevaba göre değerlendirilmelidir:* «NATO'ya karşı mısın, değil misin?» NATO'ya, şöyle yada böyle yandaş çıkan hiçbir kimsenin, hiçbir örgütün anti - emperyalist ve devrimci cephede yeri yoktur. NATO'nun yirminci yılını tamamladığı 1969'un nisan ayında anti - emperyalistliğin ve devrimciliğin mihenktaşı budur. Nasıl ki, 1919'larda mihenktaşı Mondoros'tan yana olmak yada olmamaktı... Bu mihenktaşına vurulduğu zaman bugüne denk anti - emperyalist ve devrimci cephede yer alan tek politik güç, devrimci sendikaların ve devrimci gençlik örgütlerinin de desteğiyle Türkiye İşçi Partisi olmuştur. Şu halde, girdiğimiz seçim döneminde politik tercihler de bu gerçekten hareket edilerek yapılmalı, içteki teorik yada kişisel çekişmeler ne denli vahim olursa olsun, emperyalizmin dümensuyundaki burjuva partilerine karşı anti - emperyalist tek siyasi partinin çevresinde kenetlenerek savaşılmalıdır. Hiç değilse ekim ayına kadar bütün sosyalistlerin ve devrimcilerin temel görevi budur.

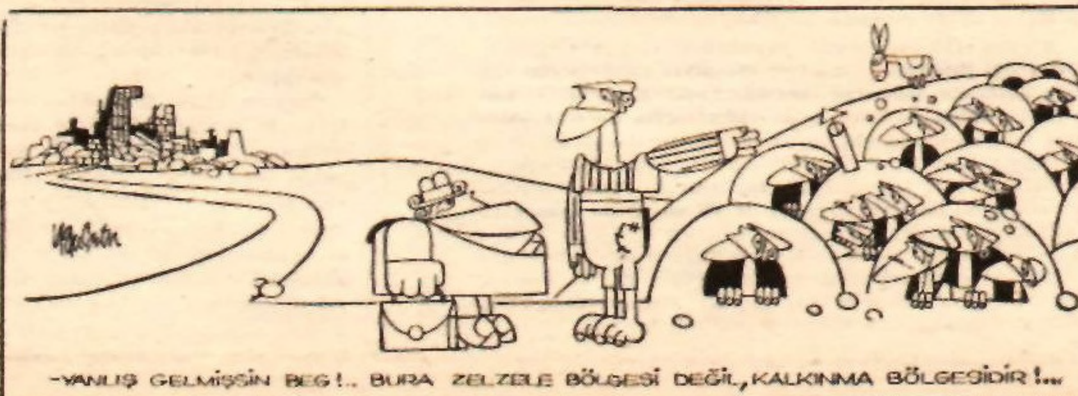
GÖZ GÖRE
YALÇIN ÇETİN

DEMİREL AMERİKANIN SESİ RADYOSUNDA KONUŞTU

NATO devam etmelidir....

"AMERİKANIN SESİ"

NATO'nun borazanını öttüren Demirel, Amerika'nın eski büyükelçisi Hart'a bağlılık arzederken...

Kara bir yıldönümü

NATO'da yirminci esaret yılına girerken

DEMİREL'in Başkan Nixon ile, İnönü'nün CIA ajanı büyükelçi Komer'le gayet samimi pozlarda el sıkışırken çekilmiş resimlerinin gazete manşetlerini süslediği bir sırada takvimlerden önemli bir *yaprak daha düşmüş ve Amerikan* emperyalizminin uluslararası jandarma kuvveti NATO 20. yılına girmiştir.

Altı ay sonraki seçimler için bütün burjuva partilerinin Amerika'ya şirin görünmek için seferber oldukları bir sırada gelen bu yıldönümü, TİP hariç, bütün partilerin merkezlerinde ve gazetelerinde mutlu bir olay olarak değerlendirilmiş, NATO'nun faziletleri üzerine sütun sütun yazılar yayımlanmıştır.

Süleyman Bey Amerika'da **«20 yıl öncesine nazaran dünya ahval ve şeraiti değişmiş olabilir, fakat NATO'nun hedefi değişmemiştir. Hür dünyanın korunmasına ihtiyaç duyulduğu sürece de ittifakın devamı tabii olacaktır»** demiş, Dışişleri Bakanı Çağlayangil ise **«Üyelerin özgürlük ve savunmaları yanında, andlaşma barışa da faydalı hizmetler görmüştür»** diyerek NATO'yu övmüştür.

NATO'ya bağlılığını çeşitli demeçlerle ve bildirilerle ortaya koyan CHP'nin resmi organı Ulus'ta ise Prof. Ahmet Şükrü Esmer, partinin görüşünü bir kere daha dile getirmiştir: **«NATO yüzde yüz savunma ittifakıdır ve kuvveti de, zayıflığı da bundadır. Rus tehlikesini karşılamak için kurulmuştu ve bu tehlike arttıkça NATO kuvvetlenir, tehlike azaldıkça veya azalır göründükçe, NATO zayıflar. Bir muhasebesi yapılınca NATO'nun hele ilk beş altı yıl içinde büyük yararları olduğu şüphe götürmez. Ondan sonra Rus tehlikesi azaldığından NATO da zayıflama yoluna girmişti, fakat Çekoslovakya'nın istilası NATO'ya yeni güç verdi.**

«Türkiye için yapılacak, NATO'dan çekilmek değil, tehlikeli olan *bağlantılarından kademe* kademe sıyrılmak, haysiyet kırıcı olan kapitüler imtiyazlardan kurtulmak ve öteki üyelerin düzeyine erişmektir. NATO konusunda bütün çabalarımızı bu hedeflere yöneltmeli ve aşamalarla oraya varmalıyız.»

Hangi özgürlük, hangi savunma, hangi eşitlik, hangi haysiyet?

NATO Antlaşması, yirmi yıl önce Washington'da 12 devlet tarafından imzalanmış, Türkiye ile Yunanistan 1952'de, Federal Almanya ise 1955'te antlaşmaya katılmışlardır.

24 Ağustos'ta yürürlüğe giren antlaşmanın dibaçesinde, **«... Milletlerin, demokrasi prensipleriyle fert hürriyetleri ve hukukun hükümranlığı üzerine müesses bulunan hürriyetlerini.., ve medeniyetlerini korumağa karar vererek...»** denilmektedir.

Ya *otuz yıldan beri en aşağılık* bir faşist yönetimle halka kan kusturan Portekiz Devleti'nin üyeliği? Ya NATO'nun himayesinde ve desteğinde faşist darbe yaparak demokrasinin beşiğinde demokrasiyi boğazlayan Yunan cunta yönetimi?

Savunma paktı, ama kimin savunması? NATO Antlaşması'nın uygulanması, genellikle, üyeler arasında imzalanan ikili antlaşmalarla yapılmaktadır. Bugün bir takım ortayolcu yazarların dahi teslim ettikleri gibi, **«Türkiye'de NATO ile Amerika birbirine karışmıştır. NATO - Türkiye - Amerika ilişkileri, şüphe, güvensizlik, huzursuzluk, hattâ korku yaratacak biçimde müphemdir. Sovyetlerin dahi ezbere bildikleri bazı gerçekler kalın bir gizlilik perdesi arkasında halkımızdan gizlenmektedir. Örneğin Türk yurttaşı, vatanında nükleer silahlar var mı, yok mu, katiyen farkında değildir. Varsa, bu nükleer silahlar Amerika'ya mı, yoksa NATO'ya mı aittir, gene bilinmez. Resmi ağızlar Türkiye'de taktik nükleer silahların varlığından söz ederler, oysa Türkiye'de düpedüz stratejik Amerikan nükleer silahları vardır.»**

Hele yabancı üsler? Türkiye'de kaç yabancı askeri üs bulunduğu, hangilerinin NATO'ya, hangilerinin Amerika'ya ait bulunduğu kimsenin malûmu değildir. Türkiye cumhurbaşkanının, başbakanının, bakanlarının, *generallerinin bu üslere girmeleri* mümkün değildir. Bu konuda acı gerçekler, ANT'ın eski sayılarında doğrudan doğruya Amerikan belgelerine dayanılarak açıklanmıştır.

Türkiye'nin NATO içindeki durumunun bir başka özelliği *de, silahlı* kuvvetlerinin tamamını Amerikalı generallerin emrine vermiş olmasıdır. Ordunun silah ve gereçleri, yoksul Türk halkının nafakasından kesilerek, fakat tamamen Amerikan standartlarına göre sağlanmaktadır. NATO stratejisine göre, nükleer silahlar, sadece Amerika'nın çıkarları gerektirdiği anda kullanılacaktır. Tabii böyle bir durumda Türkiye karşı tarafın nükleer misillemesine hedef olacak, Anadolu üzerinde hayat kalmayacaktır.

Türk Silahlı Kuvvetleri'ndeki konvansiyonel silahların dahi Türkiye'nin ulusal çıkarları için kullanılması mümkün değildir. **Bunun için de Amerika'dan icazet alınması gerekmektedir. Bunun yüzkızartıcı belgesi, Kıbrıs** çıkartması sırasında Başkan Johnson'ın zamanın Başbakanı İsmet İnönü'ye yazdığı mektuptur.

Böylece NATO Türkiye'yi sadece askeri bakımdan değil, siyasi ve ekonomik bakımdan da Amerikan emperyalizmine bağımlı hale getirmiştir. **«Dış politikada görüş birliği olmadan savunmada birlik sağlanamaz»** felsefesini özellikle bizim gibi zayıf üyelerine adamakıllı benimsettirmiş bulunan Amerika, 17 yıldan beri Türkiye'yi dümensuyunda sürüklemektedir.

NATO Antlaşması'nı imzalamış bulunan devletler, **«Birleşmiş Milletler yasasına uygun olarak Kuzey Atlantik bölgesinde barışı ve uluslararası güvenliği korumak, istikrar ve refah sağlamak taahhüdünde bulunmuşlardır. *Aynı zamanda,* uluslararası ekonomik politikalarının bir çatışmaya yol açmayacak şekilde düzenlenmesi ve ülkeleri arasında ekonomik işbirliğinin artırılması taahhüdüne de girmişlerdir.»**

Tabii bu ekonomik taahhütler de tek yanlı işlemekte, NATO şemsiyesi altında Amerikan tröstlerinin Türkiye'de diledikleri gibi at oynatmaları, yeraltı ve yerüstü servetlerimizi, insan kaynaklarımızı sonuna kadar sömürmeleri sağlanmaktadır.

Türkiye'nin hükümranlık hakları da NATO çerçevesi içinde ayaklar altına alınmıştır. Türkiye'de görevli Amerikan askerleri en ağır ve en yüz kızartıcı suçları dahi işleseler Türk yargıçlarının önüne çıkartılması mümkün değildir. Dostluk ziyaretleri adı altında limanlarımıza demirleyen Amerikan gemilerinin sarhoş *neferleri İstanbul* ve İzmir sokaklarında her türlü serserilği yapmakta, Türk kadının iffetini ayaklar altına almakta serbesttir.

Çağlangil, 20. yıldönümü dolayısıyla verdiği demeçte NATO'nun katı ve donmuş bir kuruluş olmadığını, dünya şartlarına uyacak esnekliğe sahip bulunduğunu ileri sürmektedir. Bu esnekliklerden biri de, geçen yıl kabul edilen «esnek strateji»dir. AP iktidarının hiç tereddüt etmeden onayladığı bu esnek stratejiye göre, bir savaş halinde

İNÖNÜ — NORSTAD
— CHP, NATO'suz edemez! —

ANT aleyhinde yeni davalar...

ANT aleyhinde yeni soruşturma ve davalar açılma*sına, açılmış dâvaların da duruşmalarına devam edilmek*tedir.

Arkadaşımız Yaşar Kemal, ANT'ta yayınlanan **«İnönü'nün Çelişkileri»** başlıklı yazısından, o sayıdaki sorumlu müdürümüz Yaşar Uçar ile birlikte, **«Türkiye Cumhuriyeti'ni tahkir ettiği»** iddiasıyla yargılanmıştır.

Yaşar Kemal, savunmasında, kendisinin Türkiye'nin bağımsızlığı için mücadele eden bir yazar olduğunu, yazısını İnönü'nün CHP Kars İl Kongresi'ne gönderdiği mesajda TİP'in bağımsızlık anlayışını yermesi dolayısıyla yazdığını, İnönü gibi birinci kurtuluş savaşında görev almış bir komutanın ikinci kurtuluş savaşı sırasında TİP'in bağımsızlık anlayışına karşı çıkmasını eleştirdiğini belirtmiştir. Yaşar Kemal, savcılıkta ifade vermeyi neden reddettiği sorusuna karşılık da, savcıların tarafsız olmadıklarını, ifade verse de vermese de dava açıldığını belirterek cevap vermiştir.

Avukatımız Müşür Kaya Canpolat'ın savunmasından ve mahkemece kurulan bilirkişi raporunda da yazıda suç unsuru bulunmadığının belirtilmesinden sonra savcı da beraat istemiş, duruşma karar için başka güne kalmıştır.

Sorumlu **Müdürümüz** Alpay Kabacalı ise, ANT'ın 17 **Eylül 1968 tarihli 90. sayısında yayınlanan «Darbe İhtimali var mı?»** başlıklı yazıda devletin emniyet kuvvetlerini tahkir ettiği iddiasıyla 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yargılanmıştır. Kabacalı, sorgusunda, AP iktidarının ve Amerikan *emperyalizminin* Türkiye'de *bazı* kurumları yozlaştırmak için çalıştıklarını belirttikten sonra bilirkişiliği meslek haline getiren Prof. Sahir Erman ile merkezi Türkiye dışında bulunan İslam Birliği üyesi Prof. Selçuk Özçelik'ten alınan bilirkişi raporunun objektif olamayacağını söylemiştir. Duruşma, 15 Mayıs'a ertelenmiştir.

Öte yandan geçen hafta ANT aleyhine ardarda üç yeni soruşturma açılmıştır.

108. sayımızda yayınlanan **«FKF Merkez Yürütme Kurulu Bildirisi»** için Ankara'da açılan *soruşturma dolayısıyla* **«halkı suç işlemeye tahrik»** suçu isnad edilerek Alpay Kabacalı da sorguya çekilmiştir.

ANT'ın 113. sayısında yayınlanan Doğan Özgüden'in **«Gerçeği Bilelim»** yazısı için **«emniyet kuvvetlerini tahkir ve halkı suç işlemeye tahrik»**, Yaşar Kemal'in **«Camiler Kışla Oldu»** yazısı için de **«hükümetin manevi şahsiyetini tahkir»** iddiasıyla açılan soruşturmalarda da Özgüden, Yaşar Kemal ve Kabacalı'nın ifadeleri alınmıştır.

ANT'ın 107. sayısındaki ***«İhtilalin 10. Yılı»*** başlıklı Küba Devrimi ile ilgili haberde de **«Komünizmi övme»** suçu işlendiği iddiasıyla açılan soruşturma 4. Sorgu Yargıçlığı'na intikal ettirilmiş ve Kabacalı'nın ifadesi alınmıştır.

Öte yandan arkadaşımız Can Yücel de, 6. Filo'nun gelişi sırasında İzmir'de yaptığı bir konuşmadan dolayı Üsküdar Savcılığı'nda sorguya çekilmiştir.

MBK'cı GÜRSEL VE AMERİKALI GENERAL
— NATO'ya ve CENTO'ya bağlıyız! —

■

ADNAN MENDERES NORSTAD İLE...
— Türkiye'yi NATO'ya sokan adam —

NATO Türkiye'yi ateş içinde bırakıp terkedebilecektir. Son olarak kurulan NATO Çağrı Kuvveti ise üyeleri Akdeniz'de 6. Filo korsanlığına ortak etmekten başka bir anlam taşımamaktadır.

İşte Türkiye için bir esaret kampı haline gelen bu NATO'nun yirminci yıldönümü bu hafta törenlerle kutlanacaktır.

NATO'nun yirmi yaşını doldurup 21'e girmesinin özel bir önemi vardır. Zira NATO'dan çekilmek isteyen üyelerin, antlaşma hükümlerine göre, ihbarda bulunma tarihi gelmiştir. Gerçi NATO süresizdir, fakat 13. maddesine göre **«Antlaşma 20 yıl yürürlükte kaldıktan sonra taraflardan her biri, Amerika Birleşik Devletleri'ne feshi ihbar ettiği tarihten bir yıl sonra kendisine taallûku itibarıyle antlaşmaya son verebilir.»** Bu maddeye göre, ihbar süresinin başlangıcı 24 Ağustos 1969 günüdür ve haber verildiği takdirde, 1970 ağustosunda üye NATO'dan çekilmiş olacaktır.

Dünya'da Amerikan hegemonyasına karşı savaş açmış bulunan Fransa, resmen olmasa bile, fiilen NATO'dan ayrılmıştır. Danimarka ve Kanada da NATO'dan çekilmeyi düşündüklerini açıklamışlardır.

Ya Türkiye?

AP gibi, CHP gibi partiler iktidarda iddia sahibi oldukları sürece, bütün tuzaklarına ve yüzkızartıcı uygulamalarına rağmen, Türkiye'nin NATO'dan ayrılması söz konusu değildir. Nasıl olsun ki, yaklaşan seçimlerde iktidar icazeti alabilmek için her biri Washington yollarına düşmüşlerdir.

CHP'nin müstakbel lider adaylarının birer birer Washington yoluna düştükleri ve Amerika'nın bu bürokrat - kapıkulu partisine kelimenin tam anlamıyla çengel attığı ortaya çıktıktan sonra davet sırası AP yöneticilerine gelmiştir. Eisenhower'in cenaze töreni bahanesiyle Süleyman Bey Washington'da ispatı vücut eylemiş ve tıpkı 1965 seçimlerinden önce dağıtılan Johnson'la çekilmiş fotoğrafı gibi, bu defa da Nixon'la çekilmiş bir fotoğrafını manşetlere yerleştirmiştir. Yeni İstanbul Gazetesi'nin açıkladığına göre, Amerikalı yöneticilerin yaptıkları plana göre, çok yakında AP Genel Başkan Yardımcısı Talat Asal, eski Senato Başkan Vekili Aydın Senatörü Fikret Turhangil, Avrupa Konseyi Üyesi Erol Yılmaz Akçal, İsmail Hakkı Tekinel ve daha beş AP'li Amerika'ya gideceklerdir. 45 gün kadar sürecek olan bu gezilere ayrıca GP'den Coşkun Kırca da çağırılmıştır.

Kadroları böylesine angaje olmuş siyasi partilerin NATO'ya karşı çıkmaları, çekilme ihbarında bulunmaları düşünülebilir mi?

Nasıl Menderes, Türkiye'yi NATO'ya sokmuşsa, MBK'cı Gürsel, CHP'ci İnönü ve AP'ci Demirel NATO'ya «hayır» diyememişse, bu kadrolar bundan sonra da NATO'ya karşı çıkamazlar.

Gerçek çırılçıplak ortadadır: Amerika'ya bağımlılıktan en büyük zararı gören emekçi sınıflar güçlerinin bilincine varıp iktidara bizzat sahip çıkmadıkça, ulusal haysiyetten, bağımsızlık duygusundan bir parça nasibi olan devrimci güçler emekçi kitlelerle birlikte her türlü fedakarlığı göze alıp ulusal kurtuluş mücadelesini sürdürmedikçe Türkiye'nin NATO denen bu esaret çemberini parçalaması, kendi kaderine kendisinin sahip çıkması mümkün olamayacaktır.

Girmekte olduğumuz seçim döneminde bütün emekçiler, devrimci güçler bu gerçeği göz önünde tutarak hareket etmek, egemen sınıfların temsilcilerine, «ortanın solu» paravanası altında emperyalizmin ve yerli işbirlikçilerinin çıkarlarını sürdürmek orta oyununu oynayan kapıkulu bürokratlarına kanmadan anti - emperyalist ve sosyalist hareketi iktidara yöneltmek zorundadırlar.

Komandolar TÖS'e de saldırdılar

TELGRAF
ANT DERGİSİ
Cağaloğlu İstanbul

Bu gün saat 11.40'da Milliyetçiler Birliği odasına ve Milliyetçi Hareket Partisine mensup bir gurup «Yaşasın Başbuğ Türkeş» naraları ve kurt ulumalarıyla TÖS Türkiye Öğretmenler Sendikası'nın Kozan Şubesini bastılar. TÖS şube başkanını ve şubede bulunan diğer öğretmen arkadaşları dövdüler, lokalin bütün camlarını kırdılar, gittiler. Olayın bu şekliyle gazetenizde yayınlanmasını saygılarımla dilerim 4.4.1969

TÖS Kozan Şube Başkanı Ömer Bozdoğan

CHP ve Amerika

Yaşar Kemal

Ali İhsan Göğüş demiş ki, Amerika artık CHP'yi tutacak, bu yıpranmış iktidarı değil.. Herkesler de bu sözlere şaşıyor. Şaşkınlık içinde kalmışlar da bocalıyorlar. Ortanın solundaki bir CHP ileri geleni bunu nasıl söyler, diye. Ben bunda şaşılacak bir şey görmüyorum. CHP'nin yapısını bilenler, CHP üstünde azıcık durmuş olanlar onun böylesine davranışlarına hiç şaşmazlar.

CHP'nin sağı solu, ortası başı, altı üstü yoktur. CHP bin bir yönlüdür. CHP oldum olası böyle olmuştur. Dün dünyanın en koyu, en korkunç zulmünü yapan, halkı inim inim inleten, sorgusuz sualsiz insanları kurşuna dizen, yetiştirdiği zenginlerle, işbirliği yaptığı toprak ağalarıyla. derebeylerle memleketin iliğini kurutan CHP, bugün aynı kadro, aynı adamlarla hürriyetçi, ortanın solcusu bir parti kesilebilir. Ve biz de onu bu davranışlarından dolayı avuçlarımız patlayarak alkışlayabiliriz.

Örneğin Missurinin Türkiyeye ilk geldiğini unutabiliriz. Hani günlerce sokaklar, kerhaneler temizlettirilmişti. Hani Missuri zırhlısına şiirler, destanlar düzdürülmüştü.. Hani İstanbul şehri, hani bütün Türkiye dört kol bir çengi Amerikalıları karşılamıştı... Hani... hani... Hani... Hepsini unutabiliriz de, CHP'ye sömürgeci düşmanı diyebiliriz. Daha dün, İsmet Paşanın NATO hakkındaki sözlerini de unutabiliriz. CHP'nin montaj kolunun en büyük tröstünün başındaki adamla içli dışlı olduğunu da unutabiliriz. İçli dışlı değil, hattâ bu adamın C. H. P.'nin kanı olduğunu da bilmeyebiliriz. Bilmeyebiliriz de, Ali İnsan Göğüş bir buçuk aylık Amerika gezisinden döndüğünde Amerika artık CHP'yi tutacak diye sevinç naraları attığına şaşabiliriz. Şu bizim aydınlar ne iyi niyetli. Vah vah vah.. Vah ki vah! Şu CHP'den iyi niyetle neler beklediler de ellerine neler geçti.. Haydi canım sen de oradan... Bu iyi niyet gösterinizi varın da siz Türkiyede yaşamayanlara, Halk Partisinin tekmil marifetlerini bilmeyenlere yutturun... Türkiyede her yaşayan aklı başında insan CHP'nin açık açık oynadığı tekmil oyunları bilir. Bunu bilmeyen hiç kimse yoktur Türkiyede. CHP ortanın solu olmasaydı eğer bu kapıkulu aydınlar gene CHP'yi tutacaklardı. Bu şaşmaz bir kaidedir. CHP'nin bütün marifetlerine bile bile iades diyenler onlardır. Ortanın Solu olan CHP'ye yamanmak daha kolay. Kolay olduğu için de CHP Ortanın soluna, bir fiskeyle geçince, bütün kapıkulu aydınları bayram ettiler. Artık hem sol, ileri geçinebilirler, hem de burunları kanamadan iktidar eyleyebilirlerdi. Hayatları, ekmekleri teminat altına alınırdı. Ortanın solu gizli CHP'li kapıkulu aydınlarının ortaya çıkıp, oyunlarını sol adı altında oynamalarına, oynayabilmelerine yaradı. Az iş mi şu Bülent Ecevitin yaptığı. Kapıkulu aydınları ona minnettardır. Hem de vatan... Hem de Amerika, hem de dört bir canipten esen rüzgârlar...

CHP ne yaptığını çok iyi bilir. Her zaman memleketteki rolünü kendince oynamıştır. Onun solu ortası, sağı başı, altı üstü yoktur. CHP çok yönlüdür. CHP rüzgarının nereden eseceğini bilemezsin. O, rüzgar zamana ve de zemine göre değişir. Onun kadim politikası tamı tamına budur. O, isterse, işine gelirse komünizmi de Türkiyeye kendi elceğiziyle getirebilir. Ortanın solu olduğu gibi, yarın ortanın göbeği olup Amerikanın önüne bu göbekle çıkabilir.

CHP kadrosu İzmir İktisad Kongresinde ne yaptığını çok iyi biliyordu.

Missuriyi Boğaz sularına çağırırken ne yaptığını çok iyi biliyordu. İsterseniz Mehmet Ali Aybarın o günlerde yazılmış yazılarını okuyun.

CHP'nin bir eli yağda bir eli baldadır. Bir eli derebeyde, toprak ağasında, bir eli kendi kaburgasındadır. Kaburgasından bir kapitalist bölük çıkarırken ne yaptığını çok iyi biliyordu. CHP çok eskiden, kadim zamanlardan bu yana bir gelenektir. Bilhassa Abdülhamit Handan bu yana belirli, açık seçik bir gelenektir.

Bu gelenek ne olursa olsun hükümet etmek ister. Bunun önüne geçmek isteyen herkesi de amansızca izler. Yok eder, sürgüne gönderir, hapseder.

Daha önce bir yazımda da söylemiştim, CHP şu yirmi yıllık demokrasi çabasında her zaman gizli bir iktidar olarak yaşadı.

CHP gizli, ya da açık iktidarını ne pahasına olursa olsun sürdürmek istiyor. Sağı solu, ilkeleri yoktur. Hani şu gericilik diyorlar ya, 1946 - 1950 arasında bu gericilere kollarını açan CHP idi. Cami -ül Ezhere Milli Eğitim Bakanı Tahsin Banguoğlunu gönderen o idi. Kuran kursları, İmam Hatip okulları hep onun zamanında oldu.

İşine gelir tek şef, tek parti... İşine gelir, demokrasi ki, amanallah, ondan daha candan demokrasi taraftarı yok.. İşine gelir ortanın soludur.. İşine gelir NATO'dur... İşine gelir Amerikadır.. İşine gelir en ileri, işine gelir, yaşasın ibrikliler... Bugün Bülent Ecevit, yarın Kemal Satır, öbürsü gün Şevket Raşit Hatiboğlu. Daha öbürsü gün Rahmi Koç olabilir... Karaca Taşkent olabilir.. Bedii Faik de olabilir.. Falih Rıfkı da yeniden Ulusun başına geçebilir mi dersiniz? O kadarlığı da fazla mı, diyeceksiniz.. Biraz fazla, insafsızlık etmeyelim..

Ali İhsan Göğüş genç bir politikacıdır. Öyle boş yere söz söylemez. Amerika bu seçimlerde bizi tutacak diyorsa, ben ona güvenirim, doğrudur. Amerikayla anlaşmışlardır. Ali İhsan Göğüş, böyle konuşmasa bile, CHP'nin tutumu budur. Akla yakın olanı da budur zaten.. Amerika çürümüş gitmiş, iktidara geldiğinden bu yana bir beceriksizlik kumkuması olmuş, her şeyi yüzüne gözüne bulaştırmış bir AP yerine, dipdiri, hem de ortanın solunda, hem de kapıkulu aydınlarının baştacı ettikleri, sığındıkları, umut bağlar göründükleri, halen bir yanıyla iktidarda olan, yedi yüz yıllık deneyleri olan, kurumlaşmış bulunan bir CHP'yi tercih eder. CHP Türkiyedeki Amerikan menfaatlerini, anlaşırlarsa, anlaşmamaları için çok az sebep var, daha ehliyetle, daha güvenli koruyabilir.

Bir şeyi daha hatırlatmak isterim: Şu Şadi Alkılıç var ya, İsmet Paşanın koalisyon Başkanı olduğu zaman hapsedildi. Onun Adliye Bakanı Abdülhak Kemal Yörük Meclis kürsüsünden Şadi Alkılıç'ın mahkumiyetini istedi. İsmet Paşa da gazetelere Şadi Alkılıcın ortağı Kayhan Sağlamer için beyanat verdi ki, vah Kayhan, dedi. Yazık oldu çocuğa.. Sonra Mahkeme Kayhanı beraat ettirdi, Şadi Alkılıç mahpusanede ölüm kalım çabasında, daha..

Ortanın solunda, Vaşington yolunda.. Çürümüş, pısırık, faydacı aydınlarımıza mübarek ola...

Terör kanunlarına karşı gençlik mücadele açtı

DEMİREL'LERİN ÖZEL OKULUNDA BOYKOT
— Gençliğin beynini yıkayamadılar! —

— ... **Gerçekten bizlerin okul içi sorunlarına çözüm vaad edebilirler. Ve bir oranda da bunlara çözüm getirirler. Fakat asıl sorun Amerikancı iktidarın getirmek istediği baskı ve terör kanunlarıdır. *Asıl sorun,* Türkiye eğitiminin sorunudur. Asıl sorun, özel okulların sorunudur. Asıl sorun ülkemiz insanının sorunudur. Tüm bu sorunların çözüm yollarını aramakta yüksek okul öğrencilerinin görevidir. Sorunlara çözüm yolları bulmanın türlü şekilleri vardır. Boykotta sorunların aydınlığa çıkmasının yollarından biridir. Geleceğin gazetecileri olarak bizleri son derece ilgilendiren Anayasa Nizamını Koruma Kanunu ile TRT kanun tasarılarını protesto etmek amacı ile sizleri boykota çağırıyorum.»**

Bu konuşma bir özel gazetecilik öğrencisi tarafından geçen hafta Ankara'da Manisa Yüksek Tahsil Yurdu binasını işgal eden Başkent Özel Gazetecilik Yüksek Okulu'nun küçücük toplantı salonunda yapıldı. Koyu *sigara dumanlarının* kapladığı salonda bir dalgalanma yarattı. Bunu öğrencilerin tüme yakınının birlikte söylediği **«Bağımsız Türkiye»** sloganı izledi ve böylece geçtiğimiz haftanın boykotlar zincirinin ilk halkası meydana geldi.

Avukatlık Kanunu'nu protesto için boykotta bulunan Siyasal Bilgiler Fakültesi, Basın Yayın Yüksek Okulu ve Hacettepe Üniversitesi dışında kalan bütün fakülteler de hafta içerisinde peşpeşe boykota gittiler. Hattâ AP iktidarının başı Süleyman Beyin kardeşi Hacı Ali'nin ticarethanesi Özel Yükseliş Mimarlık ve Mühendislik Yüksek Okulu bile bir iki çatışmadan sonra boykota sürüklendi.

Boykota giden fakülte ve yüksek okullarının boykot komitelerinin *meydana getirdiği* **«Genel Boykot Konseyi»** yaptığı ortak toplantı sonunda vardığı kararları açıklarken, Amerikancı iktidarın getirmek istediği baskı ve terör kanunları karşısında direnmeye öncelik tanıdı. Bu sömürü düzeninin kökünden yıkılmasının sağlanması için **«Genel Boykot»**ta birleştiklerini açıkladılar. Bildirilerinde bunu dile getirdiler:

«... Üniversite reformu gerçekleşinceye, yurt, beslenme, sağlık sorunları kesinlikle çözümleninceye, özel okul ticaretine son verilinceye, getirilmek istenen baskı kanunlarından vazgeçilinceye, bu sömürü düzeni yok oluncaya ve Amerika Türkiyeden kovuluncaya kadar direneceğiz.»

Türkiye'deki bütün yüksek okul ve üniversitelere birer çağrı gönderen **«Genel Boykot Konseyi»** üyeleri, TRT önünde bir basın toplantısı yaparak, **«TRT'yi susturma kanununun çıkmasını»** engelliyeceklerini bildirdiler.

Aynı konuda direnmeleri **için** diğer şehirlerdeki Yüksek Öğrenim gençlerine de **«Türkiye Yüksek Öğrenim gençliği olarak** Amerikancı **iktidarın baskı kanunlarına başkaldırdık. TRT'nin Amerika'nın sesi olmasına, bağımsızlık, hürriyet ve ekmek diyenlerin hapisaneleri doldurmasına, üniversite özerkliğinin kaldırılmasına müsaade etmeyeceğiz. Kavga bütün gençliğin, Amerika ile ortak olmayan herkesin kavgasıdır.»** diye seslendiler.

Bu arada Fikir Kulüpleri Federasyonu tarafından hazırlanarak çok sayıda bastırılan iki sayfalık **«Bağımsız Türkiye»** broşürü de öğrenciler tarafından dağıtılırken toplatıldı. İki sayfalık broşürün birinci sayfasında **«Amerikan gavuru»**nun ülkemizi sömürüsü rakkamlarla ortaya konmakta ve Amerikan 6. Filosu'nun son gelişi fotoğraflarla anlatılmaktadır. İkinci sayfasında ise **«Yaşasın İkinci Kurtuluş Savaşımız»** başlıklı yazıda Amerika ve işbirlikçilerinin durumu ortaya konulmaktadır. Yazı bağımsızlık kavgamızın bütün Türkiye halkının kavgası olduğunu belirttikten sonra **«Ya istiklâl ya ölüm»** sloganıyla son bulmaktadır.

Ankara'da boykotlar birbirini kovalarken İstanbul'da da Demirel iktidarının hazırladığı terör kanunlarına karşı bildiriler yayınlanmakta ve özellikle Hukuk Fakültesi öğretim üyelerinin harekete geçmesi yönünde çalışmalar yapılmaktadır.

Bunun yanı sıra İstanbul Üniversitesi Yönetim Kurulu tarafından son üniversite olayları bahanesiyle yapılan disiplin yönetmeliğinin 9. maddesine **karşı gösteriler düzenlenmektedir. Bilindiği gibi Üniversite Yönetim Kurulu bir ay kadar önce çıkan ve 14 yaşında bir çocuğun yaralanmasıyla son bulan çatışmalardan kısa bir süre sonra üniversiteye gece yarısı polis sokarak arama yaptırmıştır. Üniversite özerkliğini ortadan kaldırmak isteyen işbirlikçi çevrelerin ekmeğine yağ süren bu davranıştan hemen sonra da ay*nı yöneticiler disiplin yönetme*liğinin dokuzuncu maddesini değiştirerek üniversitede bir terör havası estirmek istemişlerdir.** Bu hareketler meclise çok kısa bir süre içersinde üniversiteler kanununda değişiklikler yapılması yolunda AP çevrelerince özerkliği yok edici kanun tasarıları getirmek fırsatını doğurmuştur.

BOYKOTÇU GENÇLER
— Teröre hayır! —

9. maddenin öğrencilerin üniversite içersinde bildiri dağıtmasını; toplantılar yaparak tartışmasını, engeller bir hal alması ve bu arada Rektör Egeli'nin izin alarak alelacele ortadan kaybolması üzerine, devrimci öğrenciler perşembe günü İktisat Fakültesi 2 numaralı anfisinde bir toplantı düzenlemişlerdir. Düzenlenen bu toplantıya sosyal demokrasi dernekleride katılmış ve bir bildiri yayınlıyarak **«Geçen yıl başlayan ve halka dönük eğitim amacına yönelen haklı istek ve önerilerimiz Üniversitenin yetkili kurul ve kurumlarınca uyutulurken iktidarın son günlerde harekete geçip hazırladığı anti demokratik ve Anayasaya karşı tasarılar karşısında susmakla siyasi iktidarın bu tedbirlerine fiilen yeşil ışık tutmaktadır»** demişlerdir.

Fikir Kulüpleri Federasyonu İstanbul Sekreterliğinin yayınladığı bildiride ise, **«Reform isteklerimiz uyutulurken, senato üniversiteye polis tedbirleri** *getirme çabasındadır.* **İktidarın bir takım anti - demokratik yasalar getirmek istediği şu dönemde rektör fiilen polis rejimini uygulama peşindedir. İşbir-**

likçi iktidar ve üniversite yöneticileri düöşünceye kilit vurmak istiyorlar. Çünkü anayasanın düşünce özgürlüğü çıkarcıları ve Amerikancıları rahatsız ediyor. Senato bu Amerikancı yasalar karşısında kayıtsız kalıyor ve daha da önemlisi biz Demokratik Üniversite derken yöneticiler aksini söylüyor» denilmektedir.

Yapılan toplantıda ise FKF İstanbul Sekreteri Sıtkı Coşkun, İktisat Fakültesi Öğrenci Temsilcisi Mehmet Keskin, Hukuk Fakültesi Öğrenci Temsilcisi Ertuğrul Günay ve Sosyal Demokrat Dernekleri adına Suat Aptik birer konuşma yaparak disiplin yönetmeliği 9. maddesini rektörlüğün tutumunu ve iktidarın getirmek istediği terör kanunlarını yermişlerdir.

Toplantı sonunda ellerinde **«Demokratik Üniversite», «Senato iktidar el ele», «Başkent Waşington değil Ankara», «İşe, ekmeğe dönük eğitim»** pankartları olan öğrenciler rektörlük binasına kadar bir yürüyüş yapmışlardır. Rektör vekili Lütfi Birant'ın bir süre Fen Fakültesi'nden gelmesini bekliyen öğrenciler kendisine bir muhtıra vererek disiplin yönetmeliğinin 9. maddesinin ilk toplantıda değişmesi gerektiğini, aksi halde değiştirmek için mücadeleye kararlı olduklarını bildirmişlerdir. Ayrıca muhtıra içinde terör kanunları karşısında Senatonun tavrını alması da istenmiştir.

Cuma günü rektörlük binası önünde yeni bir toplantı yapan öğrenci temsilcileri 9. Maddenin yer aldığı disiplin yönetmeliğini yakmışlardır. Toplantıları sırasında bina önüne astıkları panoda ise Amerika'nın terör tasarılarını işbirlikçi politikacı, tüccar, üniversite öğretim üyelerine yaptırdığı sembolize edilmiştir. Ayrıca tasarının bir an önce görüşülüp değiştirilmesi istekleri öğrenciler tarafından tekrarlanmıştır.

Hampti Süleyman

Acayip şey doğrusu; rejimi sıkılayıp sertleştirdikçe, Süleyman Bey zayıflıyacağına, büsbütün şişmanlıyor. Dert yarıyor, **derlara, bu işte... Yuvarlanması yakınlaştıkça, yuvarlaklaşıyor. Yumurtaya can veren Allahım, yumurta kapıya dayandıkça, Süleyman Beyi de yumurtalaştırıyor.** ***Humpty Dumpty'ye döndü hazret.. Şu resme bakın!***

Nasıl benziyorlar, değil mi, birbirlerine! Humpty Dumpty'nin kim olduğunu bilemediniz mi? Canım, Lewis Carroll **adlı İngiliz yazarının** Alice Harikaar Diyarında **diye bir kitabı var ya, işte ordaki Humpty Dumpty...** Hık **demiş burnundan düşmüş** Süleyman **Beyin.. Dazlak başı, kaşı - gözü, oturup düşmesi (kalkması değil), Konuşması tıpatıp, aynı. Yerimiz bol olsaydı, bütün parçayı çevirirdim Türkçeye...** *Çaresiz, bir kaç satırla* **yetineceğiz. Lewis Carroll şöyle takdim ediyor Humpty Dumpty'yi:**

Humpty Dumpty, bir Türk gibi bağdaş kurmuş, yüksek bir duvarın üstünde oturuyordu — öyle dardı ki duvar, Alice, nasıl oluyor da aşağı yuvarlanmıyor diye şaştı kaldı... gözlerini öbür yana dikmiş, duruyordu öyle; hiç tınmadı Alice'in gelişine...

«Amma da yumurtaya benziyor!» dedi Alice yüksek sesle, bir yandan da ha düştü, ha düşecek diye korkusundan, düşerse yakalamak için iki elini iki yana açtı.

Humpty Dumpty, gözleri gine öbür yana dikili, uzun bir sessizlikten sonra, «Yumurtaya benzetilmek çok asap bozucu bir şey — çok!» dedi.

Alice, Humpty Dumpty'den yüz bulamayınca, şu dörtlüğü okur:

Humpty Dumpty bir duvarın üstüne çökmüştü,
Humpty Dumpty derken, paat diye yere düştü.
Kıralın yolladığı tüm atlar ve ordular
Humpty Dumpty'yi yerine oturtamadılar tekrar.

Ama Humpty Dumpty durumundan emin. Diyor ki:

«Eskaza, yere düştüm, diyelim — düşmem ya — söz gelişi, düştüm, diyelim... Kıral bana vadetti, hem de kendi ağzıyla, dedi ki»:

Alice sözünü kesiyor Humpty Dumpty'nin, «Tüm atlarımı, ordularımı yollarım mı, dedi?» **diye soruyor.**

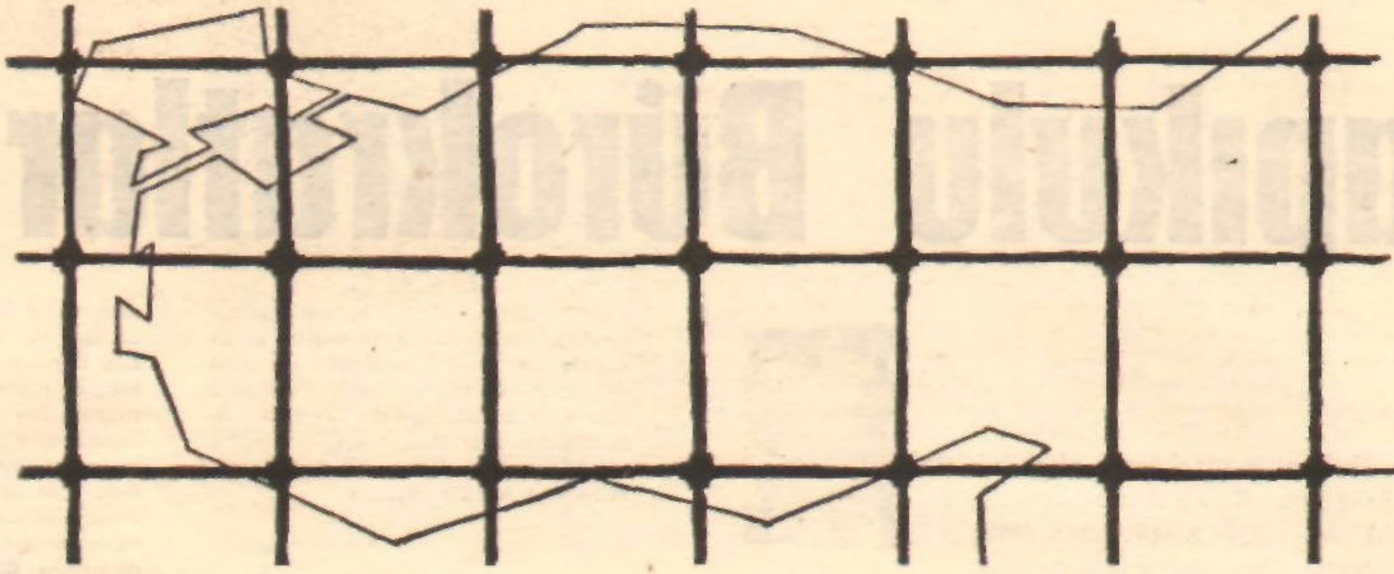
Bunun üzerine Humpty Dumpty gazaba geliyor, «Anlaşıldı, anlaşıldı!» **diye haykırıyor,** «Demek sen kapı ardından, ağaç ardından, camdan, bacadan konuşulanları dinliyorsun!»

Alice de kendini savunuyor, «Hiçbir yerden dinlemedim, kitapta okudum, **diyor.**

Görüyorsunuz a Humpty Dumpty ile Süleyman Beyin alınyazılarıda eş. Süleyman Beyin yakında düşeceği de kitap, tarih **deren kitapta yazılı:**

Süleyman Bey bir duvarın üstüne çökmüştü,
Süleyman Bey derken, paat diye yere düştü.
Nixon'un yolladığı tüm atlar ve ordular
Süleyman Beyi yerine oturtamadılar tekrar.

Can YÜCEL

NİÇİN SOSYALİZM?

Albert EINSTEIN

TİP'li fizik doçenti Burhan Cahit Ünal'ın İtalya'da İtalyan İşçi Birliği Sosyalist Partisi Kongresi'ne katılmasını «Türkiye sosyalistlerinin Moskova'dan emir aldıkları» şeklinde değerlendirerek yalan ve iftira yağdıran ve bir fizik doçentinin sosyalist harekette ne işi olduğunu sormak garabetine düşen sömürücü sınıfların uşaklarına ve İçişleri Bakanı Faruk Sükan'a, dünyanın en büyük fizik bilgini müteveffa Albert Einstein'in bir yazısını ithaf ediyoruz. Einstein'in bu yazısı, Monthly Review Dergisi'nin Mayıs 1949 sayısında yayınlanmıştır. Yazıyı Can Yücel türkçeleştirmiştir.

EKONOMİK ve sosyal dâvalarda uzmanlığı olmayan bir bir insanın sosyalizm konusundaki görüşlerini dile getirmesini salık verilse, yeri midir? Bence öyle, hem de bir alay nedenden.

Bir kez, bilimsel bilgi açısından ilk bakışta astronomiyle iktisat arasında temelli yöntembilim (metodoloji) ayırımları yoktur. Her iki alanda da bilginler, sınırlanmış bir takım olgular için genel geçerliği olan yasaları bulmağa, böylece bu olgular arasındaki ilişkileşmeyi elden geldiğinden açık seçik kılmaya uğraşmaktadırlar.

....

Bireyin topluma bağlılığı, arılar ve karıncalar arasında da olduğu gibi, silinip atılamayacak bir doğa gerçeğidir. İnsanoğlu hem yalnız bir varlık, hem de sosyal bir varlık. Kişiliği geniş ölçüde biçimlendiren etken, kişinin gelişmesi sırasında içinde bulunduğu çevredir, içinde büyüdüğü toplumun yapısıdır, o toplumun geleneğidir, o toplumun belirli davranış çeşitlerini değerlendiriş tarzıdır. Birey kendi başına düşünebilir, duyabilir, çaba harcar, çalışabilir, ama bedensel, aydınsal ve duygusal varlığı bakımından topluma o kerte bağlıdır ki, onu toplumun çerçevesi dışında düşünmek olanaksızdır.

Çağımızda birey topluma bağlılığını büsbütün kavramış halde.

BUGÜNKÜ haliyle kapitalist toplumu sarmalayan ekonomik anarşi, bence, bütün kötülüklerin kaynağı. Bakıyoruz, koskocaman bir üretici topluluğu var, ama bu topluluğun üyeleri birbirlerinin elinden ortak emeklerinin ürününü, belki her zaman zorla değil, hukuk kurallarına uyarak, usulüne uydurarak kapmak için çekişiyor, didişiyor. Bu arada şuna da mim koyalım ki, üretim araçları, yani tüketim ve aynı zamanda üretici malları üretmek için gerekli tüm üretim gücü bireylerin özel mülkiyetinde olabiliyor, hukukça bir engel yok buna, çoğu da böyle oluyor.

Bundan sonraki tartışmada, sırf işi yalınçlaştırmak için, üretim araçlarının mülkiyetinde payı olmıyanların tümüne İşçi diyeceğim, aslında bu terim daha başka bir anlama kullanılıyor tabiî. Üretim araçlarının sahibi, işçinin emek gücünü satın alma durumunda. İşçi de, üretim araçlarını kullanarak, kapitalistin mülkiyetine geçecek olan yeni bir takım mallar üretiyor. Bu sürecin canalıcı noktası, ikisi de gerçek değer üzerinden hesaplanmak üzere, işçinin ürettiği malla buna karşılık aldığı ücret arasındaki ilişki. İş sözleşmesi serbest olduğu sürece işçinin aldığı ücreti belirleyen şey, ürettiği malın gerçek değeri değil, işçinin asgari ihtiyaçları, bir de: Kapitalistin eldeki işler için rekabet eden işçi sayısına oranla emek gücüne duyduğu ihtiyaç. Şuna da hemen parmak basalım ki, kuram planında bile, işçinin ücreti ürettiği malın değeriyle belirlenmiyor.

ÖZEL sermaye, kısmen kapitalistler arasındaki rekabet, kısmen de teknolocik gelişme yüzünden belirli ellerde toplanıyor ve iş - bölümünün artması da daha büyük üretim birimlerinin, küçüklerin aleyhine olarak, kurulmasını hızlandırıyor. Bu gelişmelerin sonucunda, muazzam gücünü demokratik temeller üzerinde örgütlenmiş olan siyasal bünyelerin bile gereğince denetleyemediği bir özel sermaye oligarşisi ortaya çıkıyor. Denetlenemiyor, çünki yasama organlarının üyelerini seçmenlerle millet meclislerinin birbirinden kopup ayrı düşmesinde yarar gören özel kapitalistlerin finanse ettiği yada başka yollardan etkilediği siyasal partiler seçiyor. Dolayısıyla halk temsilcileri nüfusun yoksul kesimlerinin çıkarlarını yeterince korumaz oluyorlar. Üstelik, bu koşullar altında, özel kapitalistler, (basın, radyo, eğitim gibi) başlıca haberleşme kaynaklarını, doğrudan, yada dolaylı olarak, kolayca denetliyebiliyorlar. Bu durum karşısında yurttaşın nesnel sonuçlara varması, siyasal haklarını akıllıca kullanması son derece güçleşiyor ve çoğu hallerde olanaksızlaşıyor.

DEMEK ki, özel sermayeye dayanan bir ekonomide şu iki ana ilke geçerli: Bir, üretim araçları (sermaye) özel ellerde ve bu eller sermayeyi diledikleri gibi kullanıyorlar. İki, iş sözleşmesi serbest. Tabiî, bu anlamda silmece ve tepeden tırnağa kapitalist toplum yok. Özellikle belirtelim ki, işçiler uzun ve çetin savaşmalar sonunda, bazı bölüm işçiler için şöyle böyle elverişli serbest iş sözleşmesi koşulları sağladılar. Ama bütünüyle alındıkta, bugünkü ekonominin silmece kapitalizmden pek ayrımı yok.

Üretim kâr için yapılıyor, kullanım için değil. Çalışmağa yetkin ve istekli olanların tümüne iş sağlıyacak bir güvence yok, bir işsizler ordusu beklemekte hemen herdaim. İşçi işini yitirme korkusu içinde hep. İşsiz ve düşük ücretli işçiler kârlı bir pazar sağlamadıkları için, tüketim malları üretimi kısıtlı, bu yüzden de büyük sıkıntı çekiliyor. Teknolocik ilerlemeler, herkeslerin iş yükünü azaltacak yerde, çoğu zaman işsizliğin artmasına yol açıyor. Kapitalistler arasındaki rekabetin yanısıra, kâr tutkusu sermayenin birikim ve kullanımında istikrarsızlığa, dolayısıyla ağır tıkızlıklara, bunalımlara sebeb oluyor. Sınırsız rekabet yüzünden emek ziyan - zebil ediliyor, bireylerde, sosyal bilinç, başta anlattığımız üzere, sakatlanıyor.

BİREYLERİN böylece sakatlanması, bence, kapitalizmin en büyük günahı. Bütün eğitim sistemimiz bunun acısını çekmekte. Öğrenciye abartılmış bir rekabetçilik ruhu aşılanıyor, meslek hayatında malcanlılığına dayanan başarının tek ölçü olduğu kafasına sokuluyor.

Şuna aklım erdi ki, bu püsküllü belâları ortadan kaldırmanın tek bir yolu var; o da, sosyalist bir ekonomi düzeni ve onun yanısıra sosyal ereklere yönelen bir bir eğitim sistemi kurmak. Böyle bir ekonomi düzeninde, üretim araçlarına toplumun kendisi sahip olacak ve bu araçlar planlı bir biçimde kullanılacaktır. Üretimi toplumun ihtiyaçlarına göre ayarlıyacak olan planlı bir ekonomi, yapılacak işi çalışmaya yetenekli olanların tümü arasında üleştirecek, ve erkek, kadın, çocuk, herkeslerin insanca yaşamasını güvence altına alacaktır. Eğitim bireylerin doğuştan yeteneklerini geliştirecek ve şimdiki toplumda olduğu gibi başarıyı ve kudret - kuvvete göklere çıkaracak yerde, kişide insan kardeşlerine karşı sorumluluk duygusunu geliştirmeğe çalışacaktır.

GİNE de, unutmıyalım ki, planlı ekonomi kurmakla bitmiyor iş. Planlı ekonomi kuralım derken, bireyi hepten köleleştirme yanılgısına düşmemek gerek. Sosyalizmin başarılması son derece çapraşık bazı sosyal - siyasal sorunların çözümüne bağlı. Sözgelişi Ekonomik ve siyasal iktidarın alabildiğine merkezileştirilmesi karşısında, bürokrasinin dediğim - dedik, düdüğüm - düdük hale gelmesini nasıl önleyeceğiz? Bireyin haklarını nasıl koruyacağız, yani bürokrasinin gücünü dengeleyecek olan demokratik bir karşı - ağırlığı nasıl sağlıyacağız, nasıl denkleştireceğiz?

Türkiye'nin Düzeni = Montaj Bilim

Kapıkulu Bürokratlar mı

«Avcıoğlu'nun, markscı olmadığı açık, fakat ne olduğu belirtilmemiş, karanlık MİLLİCİ KALKINMA MODELİ önerisi üzerine bir eleştiri denemesi.»

AVCIOĞLU

Demirtaş CEYHUN

SON bir kaç aydır kontrollü basınımızca *kamuoyuna ısrarla tanıtılan* Doğan Avcıoğlu'nun **«TÜRKİYE'NİN DÜZENİ»** adlı kitabı, bazı çevrelerce nedense negatif nitelikli bir politik olay haline getirilmek istenilen toplumsal kalkınmamızın teorik sorunlarını yeniden söz konusu yapacağa benzediği için, bizce de gerçekten üzerinde durulması gereken bir önemdedir.

Şunu da hemen söylemeliyiz ki, kitap, bizlere bu negatif nitelikli politik olayın analizi ve kalkınmamızın teorik sorunlarının tartışılması imkânlarını getirmesinin yanında, asıl, saygıdeğer basınımız ve yazarlarınca da defalarca belirtildiği gibi, toplumsal sorunlarımızı gerçek yüzleriyle tanımaları ve çözüm tartışmalarını yeterince değerlendirebilmeleri için gerekli alt bilgileri sağlayıcı *niteliğinden dolayı özellikle* bazı öğretmenlerin, memurların, subayların, politikacıların, emeklilerin, yani Tanzimat batıcılığının yetiştirdiği burjuva aydın ve yarı aydınlarının mutlaka okumaları gereken bir eserdir.

Fakat ne var ki, Avcıoğlu'nun bu eseri, bütün bu değerli yanlarına rağmen bir bilimsel araştırma değildir. Yani yazar, bu eserinde, belirli bilimsel araştırma yöntemlerinden birini kullanarak Türk Toplumu (ya da Anadolu Toplumu) üzerine bir incelemeye girişmekten ziyade, XVI. yüzyıldan bu yanaki bazı toplumsal fenomenleri, o fenomenleri yaratan sosyal olgu ve olaylar bütünlüğünü de irdelemeden ve sadece anılardan yararlanarak, bir kronolojik tarih taraması biçiminde derlemekle yetinmiştir. Dolayısıyla da, yaptığı sentezler ve model önerisi, zorunlu olarak boşlukta kalmaktadır. Bilimsel bir kimlik kazanamamaktadır. Biz, Avcıoğlu'nun bu çalışma biçimine (işte bu nedenlerle) ***MONTAJ BİLİM*** diyoruz.

Montaj Bilim Nedir?

«Niçin azgelişmiş bir ülkeyiz?» ve **«Çağdaş uygarlık düzeyine nasıl kavuşuruz?»** sorularını cevaplamağa çalıştığı ve giderek yeni bir toplum*sal kalkınma modeli önerisinde* bulunduğu bu eserinde yazar, soruna bilimsel bir sistematikle yaklaşarak, önce kavram analizlerine girişmek yerine, bir takım varsayımları, birer aksiyom kabul ederek önerisini doğrulamaya çalışmayı tercih etmiştir.

Varsayımların önce kabul edilmesi ve sonra teste tabi tutulması yönteminin de bir bilimsel araştırma biçimi olduğunu yadsımıyoruz. Ama, kabul edilmiş varsayımların, daha araştırmanın başlangıcında, pozitif ve negatif durumlara göre test edilmesi ve doğruluğunun isbatlanması da, çalışmanın bilimselliği gereğidir.

Örneğin Avcıoğlu, tek çözüm olarak gösterdiği **«kalkınma modeli»** önerisini doğrulamak için, Anadolu Toplumunun XVI. yüzyıla kadar gelişmiş ve dengeli bir toplum olduğu varsayımını, toplumsal gelişmişlik kavramı açısında her hangi bir teste tabi tutmadan, bir aksiyom olarak benimsemiştir. Yani, önce örneğin sanayideki nicel büyüme olayını, toplumsal gelişmişliğin temel kriteri olarak kabul etmiş ve bir peşin hükümle **«XV. ve XVI. yüzyıl Türkiyesinde gelişmiş bir sanayi faaliyetinin varlığı muhakkaktır.»** yargısına varmıştır. Fakat burada o sanayi faaliyetinin *ne nitel yapısı üzerine* ve ne de toplumsal entegrasyon içerisindeki yeri üzerine bir incelemeye girişmiştir. Bu gerçeği yazarın kendisi de belirtmektedir. **«Bu sanayiin evrimi ve lonca sisteminin iç ve dış baskılarla zorlanarak çözülme belirtileri göstermesi hakkında fazla bir şey söyleyebilecek durumda değiliz. Onun için, söylenenleri, doğruluk derecesi hakkında bir iddiada bulunmadan, kaydetmekle yetiniyoruruz.»** (s. 22) diyerek, varsayımlarını doğruladığını iddia ettiği yargılarının ne türlü şüpheli kaynaklardan türetildiğini kendisi de kabul etmiştir.

ATÜT'e reddiye

Gene, XVI. yüzyıla kadarki dönem için **«Türk Toplumu, zamanına göre en ileri bir gelişme düzeyinde bulunmaktaydı. Batı toplumlarından daha önce, sınai kapitalizm yoluna girmesi imkansız değildi.»** diyerek aksiyom geçerliliğinde bir varsayım ortaya attığını kabul etmiş ve tamamen karşı bir görüşü savunan, yani üretim ve yönetim ilişkileri açısından Batılı toplumlardan ayrı bir toplumsal yapıya sahip Anadolu toplumunun söz konusu dönemde sınai kapitalizme geçemiyeceğini isbatlamaya çalışan ATÜT'çülerin görüşlerini, öyle *üzerinde fazla* durmadan reddedebilmiştir. Çünkü yazara göre **«Üretim tarzı düzeyinde, Osmanlı düzeninin Batı'dakinden pek farklı olduğu söylenemez. (...) Yani sömürüye dayanan sınıflı bir düzen sözkonusudur. Ürünün bir kısmına el koyan bu arazi sahibinin Avrupa'da senyör, Türkiye'de devlet ve devletin temsilcileri olması, üretim tarzının karakterini değiştirmez.»** Görüldüğü gibi yazar, toprağın mülkiyetine sahip oluşla, artı değerin devlet ve Osmanlılarda Kapıkulu denilen zümre tarafından yağma edilmesi arasında büyük bir fark görmemektedir. Oysa, birisi bir «düzen» sorunudur, diğeri ise bir «organizasyon» bozukluğudur. Bir organizasyon bozukluğu, ise, *o düzenin bir kapitalist düzen*, ya da bir prekapitalist düzen olduğunu isbatlamaya yetmez.

Gene yazara göre, **«Asya üretim tarzında yalnızca köy topluluğu vardır, birşey ancak bu topluluğun mensubu olarak mevcuttur.»** Oysa, **«Osmanlı Türk devleti, Doğu ile Batı arasındaki tarihi ticaret yolunun (İpek yolu) geçtiği topraklar üzerinde kurulmuştur. (...) Bu coğrafi durum ve geniş ticari yatırımlar Anadolu'yu bir nakliyeci ve tüccar memleket haline getirmiştir.»** Bu ticaret yolu üzerinde oluş da, bazı noktalarda Kervansarayların kurulmasına yol açmış ve oralarda toplu yaşama biçimleri yaratmıştır. Yani, **«Milletler arası ticaret yolları üzerinde *gelişen Osmanlı Devleti, daha* başından itibaren büyük şehirlere** (Dikkat edilsin, BÜYÜK ŞEHİRLERE) **dayanmıştır.»** Öyleyse, bu toplu yaşama biçimi, klasik köy yapısını da aynı süreçte bozmuş olmak durumundadır. Yani, Anadolu Türk toplumu, yazara göre ATÜT olamaz.

Görüldüğü gibi yazar, ne şehirleşme olayını bir sosyal olgu olarak ele alıp, toplumsal bütünlük içerisinde değerlendirmekte ve ne de şehir ve büyük şehir kavramlarının analizlerine girişmektedir. Kıtalar arası ticaret kervanlarının konakladıkları noktalarda teşekkül eden ve **«kervan nakliyatının doğurduğu hancılık, komisyonculuk, saraçlık, mutaflık gibi hizmetleri»** gören bu merkezler, gerçekten *birer şehir midirler? Söz konusu* o toplumun, bütünlüğü içerisinde şehirsel fonksiyonlara ihtiyaç var mıdır? Bu, şehir denilen toplu yaşama merkezleri böyle bir gerekirliğin şart koştuğu anlamda fonksiyonlara sahip midirler? Yazar, bu soruların cevaplarını aramamaktadır. Ayrıca gene sormak gerekmektedir; söz konusu bu toplu yaşama merkezlerinin teşekkülünde henüz denebilecek kadar kısa bir süre önce Anadolu'ya gelmiş Türk toplumunun, bu topraklar üzerinde yaşayan, üre-

Kapıkulu ideolojisinin hiçe saydığı emekçi kitleler

Kapıkulu bürokratların son temsilcileri, İsmet Paşa ve Nifat Erin iktidar günlerinde...

...nın faaliyetlerine hakim ve antiç karakterde olduğu sabit diğer toplumlarla arasındaki sosyal ve etnik farklılığın etkileri neler olmuştur? Gene, gerek Selçuklular Devletinin ve gerekse Osmanlı Devletinin fütuhatçı bir karakterde oluşu dolayısıyla, çok miktarda asker beslemek zorunluluğu, bu toplu yaşama biçimlerinin doğmasında ne rol oynamıştır, ve bu etkenlerin yarattığı toplu yaşama biçimlerine, şehir ismi verilebilir mi? Şunu da belirtelim ki, söz konusu dönemlerde Anadolu'nun büyük bir karışıklık içinde bulunduğu bir vakıa olup, toplu yaşama biçiminin, çapulcu ve eşkiya baskınlarına ve özellikle Moğol saldırılarına karşı savunma kolaylığı yüzünden doğması ihtimali de unutulmamalıdır.

Sınıflar meselesi

Nitekim yazarın birer (modern anlamda) şehir olarak benimsediği ve varsayımlarını doğruladığını kabul ettiği bu toplu yaşama merkezlerinin, birer iskambilden kule gibi, ilk darbede yıkıldıkları, gene yazar tarafından açıklanmaktadır. Devlet organizasyonunun bozulmağa yüz tuttuğu XVI. yüzyıl sonlarındaki «Celali İsyanları» ile bu toplu yaşama merkezlerinin nasıl dağıldığı, köylerin ücra köşelere çekilerek, küçük unsurlar halinde nasıl içine kapandığı anlatılmaktadır. Oysa bugün bilinmektedir ki, şehirsel fonksiyonlar bütünlüğünün, **«köylünün devlet organizasyonunu protestosu»** şeklinde yorumlanan bu denli sudan bir etkiyle yıkılması şöyle dursun, aksine, bu fonksiyonlar bütünlüğü, devlet organizasyonuyla özdeşleşmek yeteneklerini de bünyesinde taşımaktadır. Yani, sadece bu yıkılış bile, söz konusu toplu yaşama merkezlerinin, birer şehir niteliğinde olmayıp, suni birer kader birliği olduğunu isbatlamaktadır.

Görüldüğü gibi yazar, çağımızda, bilimsel araştırmaların temel özelliği olan, analizci düşünce sistematiğinin gereklerine uyarak, bir kavram açıklamasına girişmemiştir.

Bu bölümü geçmeden bir noktaya daha değinmek isteriz. Yazar, XVI. yüzyıla kadarki Osmanlı toplumunun büyük şehirlere dayandığını, ticaretin çok geliştiğini, tarımın da pazar ekonomisine uygun bir biçime dönüştüğünü kabul ettiği halde, kapitalist gelişmeyi gerçekleştirecek bir burjuva sınıfının olmadığından bahsediyor. **«Türkiye'de, böyle güçlü bir sınıf yoktu. Yaslanılabilecek güçlü bir burjuva sınıfı bulunmadığı için, ticaret ve sanayi erbabını güçlendirme işi, devlete düşmüştür.»** (s. 39) diyor. Oysa, Ahmet Hamdi BAŞAR, Doğan Avcıoğlu'nun kitabı dolayısıyla yazdığı **«Türkiye Neden Geri Kalmıştır?»** adlı yazısında (Barış Dünyası, Mart 1969, Sayı - 82) tamamen karşıt bir tezi savunarak, Osmanlı öncesi Türk toplumunda burjuva sınıfının var olduğunu iddia ediyor. **«Türkler Anadolu'ya göçebe aşiret olarak değil, ileri medeniyet seviyesine ulaşmış iken bulundukları yerlerde barınamadıklarından göçerek gelmişlerdir. Gelir gelmez de çadırlar içinde dağlarda değil, şehirlerde yerleşmişler.** (Yani şehirler, Başar'a göre Anadolu'da Türklerden önce kurulmuştur. Oysa, henüz kölelik aşamasını yaşayan bu antiç toplumların, bugünkü anlamda şehirler kurmasından ne derece söz açılabilir, üzerinde durulması gereken bir noktadır. D. C.) **ve hemen devlet kurmuşlardır.» «Osmanlı devletinin kurulmasından, ya da Türk'e karşı düşmanca harekete girişilmesinden önce Anadolu'da esnaf ve ulemâ, iktidara beylerle beraber ortaktılar. Demek altı yüz sene evvel biz, Batının son iki asırda ulaştığı siyasi iktidar düzenini yaşamaktaydık. Osmanlı, hem beylere ve hem de esnafla ulemâya karşı amansız mücadele açtı ve başarıya ulaşarak Kapıkulu sınıfının iktidarda bulunduğu bir devlet rejimi kurdu.» «Osmanlılar, bütün bu bağları kopardılar ve yetişmiş Türk burjuvazisinin kökünü kazıyarak Türklerin yeni uyanan Batı ile, onun medeniyeti ile temas ve münasebet kurmaları imkanını ortadan kaldırdılar.»**

Organizasyon mu, Düzen mi?

Biz burada, XVI. yüzyıla kadarki Türk toplumlarının sınıflaşma aşamasına ulaşıp ulaşmadığı ve söz konusu dönemlerde Türk toplumunda burjuva sınıfının bulunup bulunmadığı konusunda bir tartışmaya girecek değiliz.

Ama, büyük şehirlere dayanan bir toplum düzeninin bulunduğunu iddia eden, ticaretin, tarımın, sanayiin gelişmiş olduğunu kabul eden iki ayrı yazar, görüldüğü gibi, sınıflaşma üzerinde fikir birliğine varamamaktadırlar. Oysa, sınıflaşmaların, klasik marksist terminolojiye göre, alt yapı kurumlarının, yani ticaret, tarım, sanayiin ve dolayısıyla şehirleşme olgusunun gelişme doğrultusunda belirli bir aşamaya kavuşmaları halinde oluştuğu bilinmektedir. Gene, her iki yazar da, sınıflaşma kavramı ile ilgili yeni bir analize girişmemektedirler.

Yani, sınıflaşmaların; bir alt yapı kurumu eseri olduğu hakkında her hangi bir şüphe göstermemektedirler. (Bu konuya, ilerde tekrar dönülecektir.) Öyleyse durumu basit Aristo mantığı ile irdelesek bile görmekteyiz ki; ya eski Türk toplumunda burjuva sınıfı vardır, Doğan Avcıoğlu önerisini yanlış varsayımlar üzerine kurmaktadır, ya da XVI. yüzyıla kadarki Osmanlı devletinde, öyle sınıflaşma olgusunu yaratacak seviyede bir ekonomik mekan olguları gelişmesinden söz açılamaz. Yani transit yollar üzerindeki geçici alış veriş hareketlerine bakılarak gerçek anlamda bir ticari faaliyetten, gene sun'i olarak ortaya çıkmış bir takım el sanatları gelişmelerine dayanılarak gerçek anlamda bir sanayi sektöründen ve sadece kervanların doyurulmasına özgü bir tarımsal faaliyetin, pazar için üretim yapan bir tarım olduğundan söz açılamaz. Nitekim, bu ekonomik faaliyetlerin, bir sermaye birikimini gerçekleştirdikleri ve bir burjuva sınıfı yarattıkları, yazarlarca da kesinlikle ortaya konulamamaktadır.

Öyleyse, yazarın, soruyu **«XVI. yüzyıla kadar gelişmiş bir toplum olan Osmanlı Devleti, XVI. yüzyıldan sonra niçin gerilemiştir?»** şeklinde ortaya koyması da, üzerinde biraz daha düşünülmesi gereken bir durumdur. Yani burada sormak gerekmektedir; XVI. yüzyıla kadarki Osmanlı Devleti, bir toplumsal denge hali midir? Yoksa, bir «Devlet Organizasyonu olgunluğu» mudur?

Ama ne var ki yazar, bilimsel inceleme yöntemlerinin gerektirdiği biçimde bir çalışma yapmadığı için, bu **«Devlet organizasyonu olgunluğu»** hali ile, **«toplumsal denge»** hali arasındaki önemli farkı hiç dikkate almamış ve yüzeyde bir takım yargı ve varsayımlara dayanarak, güya yeni bir **«toplumsal kalkınma modeli»** önerisinde bulunmuştur.

Ya Din Olgusu?

Ayrıca, bu çalışmanın, bilimsel bir inceleme olmadığı, yazarın, karşısına çıkan bazı önemli sorulara takındığı tavırlarda da görülmektedir. Örneğin, din olgusunun Batılı toplumların gelişmesindeki büyük etkisi, bütün Batılı bilim adamlarınca kabul edilerek, bu konuda köklü incelemeler geliştirildiği halde, Avcıoğlu; dinin, Anadolu Türk toplumunun kurulmasındaki büyük etkisi üzerinde hiç durmamış, ne devlet dini - halk dini ayrımının yarattığı tahribattan, ve ne de XI. yüzyılda Bâtınilik mezhebiyle Mısır'da başlayıp, hızla Anadolu'ya yayılan ve günümüze kadar etkisini sürdüren Mehdicilik akımının gücünden söz açmıştır. Gene, din hareketlerinin Kurtuluş savaşı sırasındaki etki ve rolünden, daha sonra Cumhuriyet dönemindeki din olaylarından habersizdir. Öyleki, politik platformdaki laisizm anlayışını, bilimsel incelemeler için de geçerli saymakta ve din olgusunu araştırma dışı tutmaktadır. Hattâ, bilimsel bir araştırmada yeri olmamak gereken bir tarzda bu sorunu bir kenara itebilmekte ve bir kerecik olsun «acaba» sorusunu sormadan, **«Müslümanlık, XVI. yüzyıla kadar faizciliğe, bankacılığa, ticarete, bilimsel ve teknik ilerlemeye, hıristiyan bilim ve tekniğinden yararlanmaya bir engel teşkil etmemiştir de, sonradan neden etmiştir? Suçlu, herhalde din değildir.** Geçelim.» diyebilmektedir. (s. 26)

Gene, Batının Osmanlı Devletinden daha önce kapitalistleşmesini, tanımlanmamış **«bir takım tarihi olaylar»** (s. 26) gibi karanlık izahlara dayandırmakta, giderek Kurtuluş Savaşı sırasında millici kuvvetlerle, bey ve ağaların aynı safta yer almalarını, her hangi bir inceleme ve araştırma zahmetine katlanmadan **«çok özel şartlar»** (s. 90) deyimiyle geçiştirebilmektedir.

Kısaca özetlemeye çalıştığımız nedenler yüzünden bizce bilimsel olmayan ve toplumsal sorunlarımız üzerinde henüz yeni yeni düşünmeye başlayan intelligentsia'yı yanlış yönlere sevketme tehlikesini de beraberinde getiren bu «MONTAJ BİLİM» eseri çalışma, tabii zorunlu olarak da, olumlu bir çözüm getirmemektedir. **«Milli Devrimci Kalkınma Yolu»** başlığı altında açıklanan öneri ise bir toplumsal kalkınma modeli olmaktan ziyade, yazarın hayranlıkla anlattığı Japonya denemesindekine benzer biçimde, sadece ekonominin prekapitalist yapısını kapitalist hale dönüştürebilecek, devlet aracılığıyla bir azınlık elinde sermaye birikimini gerçekleştirebilecek ve sun'i bir burjuvazi yaratabilecek olan, bir azınlığın tepeden inmeci yolla iktidarı ele geçirmesi yöntemidir. Ve bütün eser, «Montaj Bilim» kavramıyla açıklamağa çalıştığımız bu bilimsel olmaktan uzak tutumun zorunlu sonucu olarak da, bize, sosyal olgulara yeni bir yaklaşım biçimi getirmeyip, tepeden inmeci bir yönetimin, sosyal olguların coğrafik mekandaki görüntüleri yani nihai durumları olan fenomenlere karşı nasıl bir tavır takınmaları gerektiği hakkında bilgi vermektedir.

Gelecek Hafta

Kapıkulu İdeologluğu

Emekçi Kitleler mi?

görüşler

118 sayıdan beri haftalık olayları sosyalist açıdan değerlendirerek ve yorumlayarak yansıtma görevini yerine getirmeye çalışan ANT Dergisi, bu sayıdan itibaren sütunlarını okurlarına da açarak Türkiye'nin dört bir köşesinde anti-emperyalist ve sosyalist mücadele veren devrimcilerin görüşlerini günışığına çıkarmayı, birbirinden habersiz mücadele veren bu devrim savaşçılarını düşünceleriyle de olsa birbirine tanıtmayı kararlaştırmıştır. Ancak ANT okurlarından dileğimiz, mümkün olduğu kadar fazla görüşün bu sütunlarda yer alabilmesi için mektuplarını 100 kelimeyi geçmeyecek şekilde yazmalarıdır.

ANT'ın Kavgası

● Devrimci mücadelenin bayrağı ANT Dergisi ve onun çilekeş mensupları iki yıllık bir savaşı yüzakıyla tamamladılar, üçüncü yıla girdiler. Bu iki yıllık mücadele, bizim de yakından tanık olduğumuz sabotajlar, ihanetler ve polis baskısıyla doludur.

ANT, aktüel bir içeriğe de sahip olarak, Türk sosyalist hareketini tüm ayrıntılarıyla yansıtmaya çalışmıştır. Bâbıâli basınında, devrimci geçinen gazetelerin bile kasten atladığı haberler, onda dürüstlükle yansımış, reklam koparmak kaygısında olmayan ANT, gizlenen kirli çamaşırları ortaya dökmüştür. Sosyalist örgütteki son anlaşmazlıkta ise ANT, gerek olayları yansıtırken, gerekse eleştirilerini yöneltirken, objektif kalmış, toplayıcı - birleştirici yayınları ile, olayları soğukkanlılıkla izlemiştir.

Üçüncü mücadele yılında ANT'ın, Özgüden'in deyimiyle «Bütün sol fikirlerin tartışılacağı» bir forum olarak, Ulusal Demokratik Devrim konusundaki düşünce ve tartışmalara da yer vermesini dileriz.

BEHZAT TANÇ
(İstanbul)

■

● ANT'ı ilk sayısından beri izliyorum. Siz onun baskı savaşını verirken, bizler de Anadolu'da onun satış savaşını veriyoruz. Bakıyorsunuz ANT altta, üstünde çıplak avratlı mecmualar... Militanlık orada suyüzüne çıkıyor.

ANT'ın ilk sayıları daha kaliteli gibi görünüyorsa da, ben bugünkü durumu daha bir tutuyorum. Dergi eyleme girdi. Ancak bu eylemin daha sistemli sürdürülmesini dilerim.

ANT'a diyeceklerim çok. Çok ama siz bu hususta elinizden geleni yapıyorsunuz. Ortamın elverdiğini hemen yerine getiriyorsunuz. Bundan şüphemiz yok.

KAMİL YÜKSEK
TÖS Sekreteri
(Vezirköprü)

Çileli İnsanlar

● Türkiye'de en çileli insanlar ozanlar. Ama gerçek ozanlar tabi... Nazım gibi, onun izinden giden üç - beş yiğit ozanımızı söylemek istiyorum. Bugün bile mahkemelerde dosyalar, damda ozanlar var yiğit olanlarından...

Bir de şimdilerde şiire meraklı olan vatandaşlardan şiir defteri tutanlar, sevdiği şiirleri bir araya getirenlerin başına gelenler var... Oldukça ilginç... Ziraat Bankası'nda çalışan tanıdığım bir memur dost var. Varlık, Türk Dili gibi dergilerde yayımlanan Atatürk'le ilgili şiirleri bir deftere yazmış. Önemli günlerde, radyoda okunan şiirler çoğu... Bir gün bu defterdeki şiirler ilgililerin eline geçer. «Vay sen misin bunları bir araya yazan? Komünistlerin şiirleri bunlar, sen de yazdığına göre temayüllüsün.» Arkasından maaşını bile ödemeden işine son verilir. Bu arkadaş bu olaydan sonra doğru dürüst hiçbir yerden iş bulamaz. Evli ve bir çocuğu vardır. Bugün için AÇTIR...

Nazım'ı damda çürütenlerin yardakçıları şimdilerde neler çevirmeye başladılar bakın? Atatürk'le ilgili şiirler bile suç olmaya başladı adamların gözünde... Siz bakmayın Süleyman Bey'in dediklerine... Demokrasi, kakokrasi, bilmem nesi, haydi bre!..

İSMAİL GENÇTÜRK
(Ankara)

Şiar Yalçın Olayı

● Sayın Şiar Yalçın'ın Ant Dergisi'nde çıkan Çağrı'sını okuduk. Kendisinin, Finike'de, sömürücü ağalara karşı verdiği kavgayı yakından izledik. Ülkücülüğüne, doğruluğuna tanık olduk, inandık; onun için destekliyoruz

O gelmeden önce ağalar istedikleri gibi at oynatıyorlardı. Taksileriyle çocuk eziyorlar, ceza görmüyorlardı. Zamanında gözü açık çıkıp çevirdikleri, devletin veya cephelerde şehit düşenlerin topraklarını vermiyorlardı. Çocukları sınıfta ve bütünlemeye kalınca okul basıyorlardı. İçlerinde hizmetçilerinin ırzına geçenler, hamamda çiftleşirken suçüstü yakalananlar, devletin denizine sahip çıkanlar vardı. Yaşlı bir kanun adamını ve bazı yetkili makamlardakileri âlet olarak kullanıyorlardı. Sık sık rüşvet olayları duyuluyordu.

Şiar Yalçın gelince hepsi kıskıvrak bağlandılar. Bir ağa işçileri çiğneyen şoförünü kanun pençesinden kurtaramayınca Yalçın'ı «Lenin'in kitabını okuyor» diye şikâyet etti. Bir içki aleminden dönüşte trafik kazası yaparak birkaç kişinin ölümüne sebep olan bir ağayı da içeri alınca, bütün ağalar Şiar Yalçın'a cephe aldılar, en iğrenç iftiraları yaptılar. Ağaların adamı belediye başkanı da «Ben anti - sosyalim» diye onlara katıldı. Şimdi de öğrendik ki, ağalar Ankara'dakileri âlet olarak kullanarak Şiar Yalçın'ı meslekten attırmak için uğraşıyorlar.

Cumhuriyet'in yiğit savcısı Şiar Yalçın'ı tüm gücümüzle destekliyoruz. Onunla birlikteyiz. Sonuna kadar dayanacağız. Kavgadan kaçan alçaktır.

DAVRAS GÖKDERE
(Finike)

Alkılıç'ın Mahkumiyeti

● Şadi Alkılıç'ın, Alkılıç gibi düşünenlerin damlara atılmaları, damlarda daha çok tutulmaları, Türk halkına karşı işlenmiş büyük bir suçtur.

Burada mahkum edilen Şadi Alkılıç yada ötekiler değildir. Gerçekte bunların kişiliğinde, köylüsüyle, kentlisiyle, dağlısıyla, ovalısıyla, çocuğundan yaşlısına horlanan, ezilen yoksul Türk halkının tümden mahkum edilişidir bu!

Çarıklar giyilip işaretler verilmiştir. Türk halkı daha çok dayanamaz kendinden yana olanların damlarda çürüyüp zındanlarda kurumasına!

Şadi Alkılıç'ların kişiliğinde, halkın üzerine düzenlenen bu utanç belgeleri tezelden yırtılıp yerine özgürlük belgeleri doldurulmalıdır. Bu bir halk isteğidir. Halkı için andiçip de, halkının isteğine karşılık veremeyenler daha çok oturmamalıdır o koltuklarda.

Halk acımak değil, ödüncünü, hakkını istiyor. Köyden, kentten, dağdan, ovadan kalkıp yalınayak başıkabak başkent sokaklarına dökülüp anayasanın yüzlere çarpılması da yakındır. Gidiş o!

ÇOBANOĞLU
(İstanbul)

İşçi Partisi seçimlere nasıl gidiyor?

● Genel merkezin üstüste yaptığı hatalar, muhalif grupların yersiz ve zamansız çıkışları, tek sosyalist partinin seçimlere yekvücut olarak ve şevkli bir çalışma ile girmesini tehlikeye düşürüyor.

BURJUVA partilerinin, CHP de dahil, «**ulusal bağımsızlık**» ilkesini bir yana atıp Amerikanın haremine girmek ve Washington'un icazetiyle hiç değilse seçim sonrası koalisyonda post kapabilmek mücadelesine giriştikleri bir sırada bütün gözler, emekçi sınıfların tek sosyalist örgütü Türkiye İşçi Partisi'ne çevrilmiş bulunmaktadır.

Öncelikle şunu belirtmemiz gerekir ki, yedi burjuva partisine karşı tek başına seçim savaşı verecek olan Türkiye İşçi Partisi'nin önümüzdeki altı aylık dönemde bir bütün olarak hareket etmesi, anti - emperyalist ve sosyalist tüm güçleri, partili olsun olmasın, çevresinde toplaması, 1965'e göre daha büyük başarı sağlamanın önde gelen şartıdır.

Kongrelerden sonra bu bütünlük ve toplayıcılık sağlanabilmiş midir?

Bu soruya, parti içindeki çeşitli kanatlardan çeşitli cevaplar almak mümkündür.

Örneğin, Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar adına Merkez Yürütme Kurulu Üyesi Avukat Rauf Çapan'ın bazı gazetelere gönderdiği tekziplere bakılırsa, parti içinde herhangi bir anlaşmazlık yoktur ve bir bütün halinde seçime hazırlanılmaktadır.

Ne var ki, Genel Merkez adına yapılan bu resmi açıklamayı, geçen hafta TİP Genel Yönetim Kurulu Üyesi ve İstanbul Milletvekilli Prof. Sadun Aren'in bazı gazetelerde yayınlanan bir konuşması doğrulamamaktadır.

Her iki büyük kongrede de parti içinde Aybar'a karşı gruplardan en büyüğünün lideri olarak ortaya çıkan Prof. Sadun Aren, Anadolu Ajansı'nın Ankara mahreciyle 30 Mart günü verdiği bir habere göre, «**Bilimsel sosyalizm anlayışı konusundaki görüş ayrılıkları bakımından Genel Başkan Mehmet Ali Aybar'la olan ihtilafımız el'an devam etmektedir.**» demiştir.

Prof. Aren, «**Parti içinde ve özellikle Yönetim kademesinde iki ayrı görüş hakim olduğuna göre, yaklaşan seçim kampanyası sırasında bu iki görüş birden mi savunulacak? Yahut, bu sebeple sizler, kampanyaya katılmamayı mı tercih edersiniz?**» şeklindeki bir soruyu da, yine A. A.'nın iddiasına göre, şöyle cevaplandırmıştır: «**Bu hususta arkadaşlarımızla kesin bir karara varmış değiliz. Onun için bir şey söyleyemem.**»

Gerçi büyük kongrelerden sonra parti içinde Aybar ile Aren grubu arasındaki anlaşmazlığın giderilemediği ve her iki tarafın da seçimlerden sonraki yeni bir büyük kongrede yeniden kuvvet denemesine girişmek üzere şimdilik bir mütareke yaptıkları bilinmektedir. Ancak, Sadun Aren'in, beklenmedik bir anda ihtilafın ve mücadelenin sürdürüleceğini, hem de resmi bir ajansa açıklaması, genel merkezciler için olduğu kadar, kendi taraftarları için de bir sürpriz olmuştur.

Aren böyle bir açıklamaya neden gerek duymuştur?

Bu haber üzerine kendisiyle görüştüğüm'üz Aren, Anadolu Ajansı'na herhangi bir demeç vermediğini, ancak genel merkezin parti içinde ihtilaf bulunmadığına dair bazı gazetelere tekzipler yollaması üzerine bir gazetecinin kendisine telefon ederek «**Aybar'la ihtilafınız kapandı mı?**» şeklinde bir soru sorduğunu, kendisinin de özel bir konuşma çerçevesi içinde, Aybar'la bilimsel sosyalizm anlayışı konusundaki anlaşmazlıklarının devam ettiğini ve mücadeleyi parti içinde sürdürdüklerini söylemek zorunda kaldığını, fakat bu özel konuşmanın gazetelerde bir demeç şeklinde yayınlanmasını kendisinin de hayretle karşıladığını bildirmiştir.

Doğrusunu söylemek gerekirse, Aren ne kadar iyi niyetli davranmış olursa olsun, parti içi sorunlar ve anlaşmazlıklar üzerine, özel konuşma çerçevesinde dahi olsa, bir gazeteciye, hem de iktidarın dümensuyundaki bir resmi ajansın muhabirine açıklamada bulunmakla büyük hata yapmıştır. Altı yıldan beri fiilen politikanın içinde bulunan Aren'in, hele bir politik hareketin lideri olarak,

AYBAR
— Kongrelere hayır! —

EMEKÇİ HALKIN TEK UMUDU : TİP
— Seçime yek vücut olarak girebilecek mi? —

özel yapılmış bir konuşmanın dahi o gazetecinin politik angajmanına göre değerlendirilebileceğini ve istismar edilebileceğini bilmesi gerekirdi...

Ne var ki, Sadun Aren bu hatalı davranışta bulunmamış olsaydı bile, genel merkezin kongre kararlarıyla bağdaşamayacak icraatı dolayısıyla parti içi huzursuzluk gün geçtikçe artmakta ve kamuoyundan gizlenemeyecek hale gelmektedir.

Parti içi huzursuzluğun kendisini en yoğun olarak gösterdiği il, 1965 seçimlerinde TİP'e 50 bin oy ve 3 milletvekili kazandıran İstanbul'dur.

Evvelce de haber verdiğimiz gibi, olağanüstü büyük kongre sırasında il yönetim kuruluna karşı duyulan güvensizlik dolayısıyla teşkilatın isteği dikkate alınarak İstanbul'da olağanüstü il kongresi yapılması istenmiştir. İl Yönetim Kurulu'nun bu isteği üzerine genel merkez adına Rauf Çapan İstanbul'a gelerek teşkilatla temaslarda bulunmuş ve mevcut huzursuzluğu tesbit etmiştir. Buna rağmen, genel merkez ters bir tutum takınarak huzursuzluğu hiçe saymış ve genel seçime kadar görevinde kalmasını il yönetim kuruluna bildirmiştir. Genel merkezin bu talimatına rağmen, alt kademelerin ağır baskısı altında kalan ve göreve devam edemeyeceğini anlayan il yönetim kurulu üyeleri, olağanüstü kongre yapılmasını sağlamak için toptan istifa etmişlerdir.

Bu durumda genel merkezin İstanbul'da yeni bir il kongresi yaptırması ve huzursuzluğu gidermesi gerekirken, Genel Başkan Mehmet Ali Aybar İstanbul'a gelerek bizzat yaptığı temaslar sonunda seçime kadar teşkilatı yönetmek üzere kendisine taraftar tanınan kimselerden geçici bir yönetim kurulu kurmuştur.

Genel merkezin bu tutumu İstanbul teşkilatında huzursuzluğu adamakıllı körüklemiş ve bütün ilçelerde kaynaşma başlamıştır.

SADUN AREN
— Yersiz ve zamansız demeçler —

Geçici il yönetim kurulunun teşkilinden sonra İstanbul'da görülen durum şudur:

● İstanbul'daki ilçelerin hemen yarıya yakını geçici kurullar tarafından yönetilmektedir. Bakırköy, Çatalca, Şişli, Eyüp, Yalova, Beyoğlu, Kartal, Zeytinburnu, Silivri, Üsküdar ilçelerinde il yönetim kurulu, genellikle ilçe üyelerinin eğilimini dikkate alarak geçici ilçe yönetim kurulları meydana getirmiştir.

● Beşiktaş, Beykoz ilçelerinde de mevcut kurulların düşmesi an meselesidir. Sarıyer İlçesi'nde de başkana karşı bir hareket gelişmektedir. Fatih İlçesi'nde ilçe başkanı değişmiştir.

● Genel merkeze karşı olanlar, 13 üyesinden 9'unu sendikacıların teşkil ettiği geçici il yönetim kurulunun, parti içi huzursuzluğu gidermek yerine, genel merkezcilerin seçim şansını artırmak yolunda faaliyette bulunduğunu, örneğin bazı ilçelerde toplu halde sendikalı işçi kaydı yapıldığını ileri sürmektedirler. Zeytinburnu İlçesi'nde bu şekilde Lastik İş Sendikası'na bağlı 84 üyenin kaydının yapıldığı, bunların hepsinde tavsiye imzalarının aynı olduğu ve 46 aday üyenin de aynı adreste göründükleri söylenmektedir. Kendisiyle görüştüğümüz il başkanı Şaban Yıldız, böyle bir iddianın varlığını doğrulamış, ancak bu toplu müracaatların geçici il yönetim kurulunun teşkilinden önce yapıldığını belirterek, böyle bir yolsuzluk varsa il kademesine gelmeden ilçe kademesinde önlenebileceğini söylemiştir. Nitekim Zeytinburnu ilçe yöneticileri de bu müracaatları henüz onaylamamışlardır.

● Bu arada, «Gerçek TİP'liler» imzasıyla yayınlanan ve sendikacıları ağır bir şekilde suçlayan bir bildiri, teşkilatta dalgalanmalara yol açmıştır. Sendikacılar bu bildirinin özellikle olağanüstü kongre arifesinde profesyonel sendikacılara karşı mücadele ettikleri bilinen kişiler tarafından yayınlandığını ileri sürerlerken, karşı taraf da, bildirinin, parti içinde gelişmekte olan muhalefet hareketini kırmak üzere bizzat sendikacılar tarafından bastırılıp dağıtıldığını söylemektedirler.

● Özellikle Şişli ve Eminönü İlçelerinde büyük kongrenin kabul ettiği aftan yararlanarak partiye dönen «milli demokratik devrimsciler»in de yoğun faaliyeti göze çarpmaktadır. Prof. Sadun Aren aleyhinde postayla çeşitli adreslere gönderilen «Demokratik Milli Devrimden Yana Olan Devrimciler» imzalı bildiriler de, parti içinde Aybar'a karşı kuvvetlerin iki gruba ayrıldığını göstermektedir. Bununla beraber, bazı «milli demokratik devrimciler», bu bildirilerin kendileri tarafından yayınlandığı iddiasını reddetmektedirler.

Öte yandan, TİP Ankara İl Teşkilatı hakkında genel merkezce soruşturma açıldığı ve il yöneticilerinin tutumlarıyla ilgili sorular sorulduğu Türk Haberler Ajansınca açıklanmıştır.

Görüldüğü gibi, seçime altı ay kala Türkiye İşçi Partisi teşkilatı hâlâ bir bütünlüğe kavuşamamıştır, iç çekişmeler sürüp gitmektedir.

Bu konuda en büyük sorumluluk, şüphesiz, olağanüstü kongreden sonra genel kurul kararlarına uygun olarak birleştirici bir tutum takınmayan ve parti içi demokrasiyi dikkate almayarak «tepeden inme» kurullarla teşkilatı yönetmeğe kalkışan genel merkezindir. Parti içi muhalefetin sözcüleri de, ölçüsüz ve zamansız çıkışlarıyla huzursuzluğu körüklemektedir.

Emekçi sınıfların tek sosyalist örgütünün kendini kurtaramadığı bu bunalım, altı ay sonra parlamento seçimlerinde tercih yapmak zorunda kalacak olan emekçi kitleleri seçim kampanyasına şevkli şekilde katılma konusunda kararsızlığa düşürmekte, en önemlisi, parti üyeleri, bu çekişmeler içinde nasıl bir tutum takınacaklarını bilememektedir. Herkes, seçimde ne yapılması gerektiğini birbirine sormaktadır.

Bu soruların cevabının bir an önce, seçim sathı mailine düşülmeden bulunması gerekmektedir. Üst kademelerden bu sorulara olumlu cevap alınamadığı içindir ki, İstanbul'da bazı il delegeleri, olağanüstü il kongresi için imza toplamağa başlamışlardır.

Ancak, yeterli sayıda imza toplansa bile, kendisine tüzük hükümlerine göre kesin yetki tanınan genel merkezin, evvelce aldığı karardan geri dönerek olağanüstü il kongresinin toplanmasına, hele seçim arifesinde, muvafakat etmesi ihtimali çok zayıftır.

Bununla beraber, olağanüstü il kongresinin toplanması sağlanamasa dahi, ilçe kademelerindeki üyelerin, İstanbul teşkilatının kaderine hakim olmaları yine de mümkündür. Nitekim geçici il yönetim kurulunun teşkilinden sonra bir çok ilçe ağırlığını ortaya koymuş ve geçici ilçe yönetim kurullarının teşkilinde tabanın iradesini ve eğilimlerini dikkate almaya il yöneticilerini mecbur etmiştir.

Aybar'cıların, Aren'cilerin ve Milli Demokratik Devrim'cilerin temsilcilerini bir araya getirerek kurulan geçici ilçe yönetim kurullarının faaliyete geçmesinden sonra, o ilçelerde üyeler yeniden bir araya gelmeye ve seçim için hazırlık çalışmalarına başlamışlardır.

Hangi kanattan olurlarsa olsunlar şimdi parti üyelerine düşen görev, önümüzdeki altı ay içinde en önemli sorunun emekçi sınıfların tek sosyalist partisini bir bütün halinde seçime sokmak olduğunu bilerek, üst kademelerdeki çekişmeleri bir süre için yok saymak, genel merkezin ve genel merkezcilerin tek taraflı ve hatalı tasarrufları karşısında imkânlar oranında fiili kontrol ve müdahalelerde bulunmak ve her halükârda partiyi seçimden başarılı çıkartmak için çalışmaktır.

Eğer ortada görülecek bir hesap varsa, bunun zamanı ekim sonrasıdır; şimdi zaman emekçi halk sınıflarının düşmanlarıyla hesaplaşma zamanıdır.

Köylü - Gençlik arasındaki dayanışma gelişiyor i

Gençlik — köylü dayanışması hareketi Anadolu'da her geçen gün biraz daha güçlenmektedir. Son olarak Kütahya'nın Değirmenözü Köyü de, haksızlığa karşı savaşan bilinçli köylülerle devrimci gençlerin ortak eylemine sahne olmuştur. Geçen hafta Değirmenözü Köyü'ne giden FKF'li gençler, dönüşlerinde şu bildiriyi yayınlamışlardır:

«Kütahya merkez ilçesine bağlı Değirmenözü Köyü devrim yolunda sağlam adımlar atan, attıkça da jandarmanın hışmına uğrayan bir köy. Değirmenözü, Kütahya - Afyon demiryolu üzerinde, Kütahya'ya 30 Km. uzaklıkta, 30 hanelik, yöredeki 16 köyün ulaşım merkezi durumunda bir istasyon. Bu yüzden diğer köylerle sıkı temas halinde. Köy küçük topraklı köylülerden meydana geliyor, toprak mülkiyeti 50 dönüm dolaylarında. Köylünün ektiği temel ürünler tahıl, pancar vs. Köylü ilkel tarım araçları kullanıyor. Bu yüzden toprağın verimi düşük (1/5). Köylü zaman zaman tohumluk buğdayını bile tüccardan alıyor. Tarım Kredi Kooperatifi fazla topraklı köylülere destek olurken, yoksul köylülerden gelen kredi isteklerine kulak tıkıyor. Son kooperatif seçimlerinde varlıklı köylülerin jandarma kanalı ile seçtirdiği kooperatif yöneticisi az topraklı köylünün kredi taleplerini geri çevirmekte, tüm kredileri varlıklı köylülere aktarmaktadır.

Üretim ilişkileri özetle bu şekilde olan Değirmenözü köyünde devrimci hareket, 4 yıl süreyle Değirmenözü yöresinde imamlık yapan Eyüp Demir'in Kütahya Azot Fabrikasına girmesi, hafta sonlarında köylülerle ilişki kurup 4 yıl süreyle onlara devrimci bilinç vermesi ile başladı. Bu devrimci hareket egemen çevreleri öylesine tedirgin etti ki, sonuç olarak Eyüp Demir ve 5 devrimci arkadaşı azot fabrikasındaki işlerinden atıldılar. Ankara'ya gelmesine rağmen köy ile ilişkilerini devam ettiren Eyüp Demir arkasında bilinçli militanlar bıraktı. Bu bilinçlenmede büyük payı olan ve 1964 yılında kurulan köy kitaplığı egemen çevreleri rahatsız etmiş ve kısa bir süre sonra jandarma tarafından kapatılmıştır. Fakat Değirmenözü köyündeki devrimciler kitaplığı yeniden açmışlardır. Tepki yine aynı olmuş. Bu defa da Kütahya Savcılığının mesnetsiz kararı ile 1969 yılında kapatılmıştır.

Devrimci hareket güçlendikçe jandarma baskısı giderek yoğunlaşmıştır. Köyün ekonomik ilişkilerinden görüldüğü üzere büyük bir toprak sahibinin olmayışı, faşizan baskıyı bassız bırakmamıştır. Bu görevi jandarma Muhtar ittifakı yükümlenmiştir. Bunun yanında elindeki bir yetkiyi baskı aracı olarak kullanan Değirmenözü istasyonunun hareket memuru görülmektedir. Öyle ki bu baskılar yaşlı bir köylüyü «Bu köyde 11 ay Yunan kaldı, fakat bu zulüm ve işkenceyi onlardan bile görmedik.» demeye kadar vardırmıştır.

Her türlü baskıyı yapıp bunu da kafi görmeyen egemen çevrelerin kuklaları devrimci köylüleri soyutlamak için Alevi - Sünni çatışması yaratıp devrimci hareketi kendi içinde parçalamak istemektedirler. Yukarıdan aldığı emirlerle hareket ettiğini söyleyen jandarma Çavuşu devrimcilerin oturduğu ve tartıştığı oturma odasına giden Sünnilere baskı yaparak köydeki devrimci hareketi bölmeye ve sindirmeye çalışmaktadır.

Türkiyede devrimci ideoloji tüm meseleleri gün ışığına çıkardığından beri gençliğin görevleri de arttı.

Artık gençlik gün geçtikçe kentlerin dışına taşmakta, ulusun büyük bir çoğunluğunu teşkil eden köylülerin arasına dalga dalga yayılarak sınıf mücadelesini kırlara taşırmaktadır. Türkiye köylüsü bu ilgiyi, bu yönelişi sevinçle özlemle bağrına basmaktadır. Bunun son bir örneğini Kütahyanın Değirmenözü vermiştir. Köylü devrimci mücadelesini yalnız kendine güvenerek yürüteceği günlerin yakın olduğunu sezmektedir. Gençlikten ve tüm devrimci aydınlardan tek beklediği kendisine şimdilik sahip çıkılması ve ona ışık tutulmasıdır.»

2 Nisan 69

40 Cumhuriyet YIL ÖNCE

2 Nisan 1929 tarihli Cumhuriyetten

Polis Cemil Efendi geldi

Mütareke sırasında Fransızlar tarafından on sene ağır hapse mahkûm edilerek Guyan'a gönderilmiş olan polis Cemil Efendi, dokuz sene Guyan'da kaldıktan sonra, hükümetimizin tahsisatı üzerine affedilerek dün şehrimize dönmüştür.

Cemil Efendi rıhtımda arkadaşları ve birçok kimseler tarafından samimi bir surette karşılanmıştır. Cemil Efendi, uzun zaman Türkçe konuşmaktan mahrum kalmış olduğundan, sözlerine önce Fransızca olarak başlamış ve sonra özür dileyerek şunları söylemiştir:

«1919 yılı ağustosunun 31 inci günü Ayasofya'dan geçen bir tramvayda idim. Altı yedi tane sarhoş Fransız askeri, arabadaki iki Türk hanımına tecavüz ediyorlardı. Buna mani olmağa çalıştım, fakat Fransız üniforması altında cüretlerini daha da ileri götüren askerlerin kasatura ile tecavüzüne maruz kalınca kendimi savunmak için silâh çekmek zorunda kaldım. Fransız Harb Divanı beni on sene ağır hapse mahkûm etti. Guyan'a sevkedildim. Oradaki hayatım baştan başa facialarla doludur. Ayrıca,

ayaklarım zincire bağlı olarak yatıp kalktım. Bir defa da taş kırmaya güç kaldım diye tamam üç ay beni yarı aç karanlık zindanlarda bıraktılar. Bu sırada muvakkat cinnet geçirdim. İki sene sigara içirmediler, benim yerimde taş ve demir bile dayanamazdı. Kaç defa intihara kalkıştım. Cumhuriyet Hükümeti sayesinde Anavatana kavuşmak mukaddermiş.»

polis cemil 1919

güneşin helyum'lu yalımından
bulup adımı açıklıyorum ilkin
günleri sıralıyorum rezillikleri
düyunu umumiye'yi istila orduları'nı
sözcüklerin halkçı soluğunu
bir eylemi çağırıyorum 1919
mütareke/istanbul kenti/polis cemil

direnç kaynağımızın haritasıdır
polis cemil'in hangi an açılsa göğsü
sırmaları kılıçları madalyalarıyla
damat ferid'in ve gavurun eleğinde
fırıldak bir generaldir istanbul
anadolu'ya ve kuvayı milliye'ye karşı

1919'ların orada
31 ağustosun ergimiş omurgasından
yüreğinin gözesinden polis cemil'in
ve de ayasofya'nın önünden geçiyoruz
bir tıranvaydayız ki düşmüş istanbul
azıtmış düyunu umumiye'in sırtlanları
iki kadının etinde dehşet
soluklarında çakal soluğu
doğduklarına bin pişman iki mazlum
gerilir gerilir durur polis cemil'in mavzeri

mütareke yıllarında orada
bir tıranvayda çekilir kasaturalar
bir zulümdür o unutulamaz
hangi an geçersek ayasofya'nın oradan
yırtılır iki kadının giysileri
istila askerlerinin şenliğine
yani uçkur çözümüne/yani sekse
herdaim şeyhülislam dürri'lerin orada
istila orduları nereye giderlerse orada
bir namlu yorumlar hıncımızın şafağını
mütareke'yi/anzavur'u/polis cemil'i

gün hangi gün/saat hangi saatse
tekmil vahdettinlerin orada
öper kuvayı milliye'ci kabzasını
bağımsızlığın güzelim arpacığından
şahan namlusunu sağar polis cemil
— bu sürekli özgürlüğümüz için
— anamız avradımız adına bunlar da
— bunlar da ballandırsın bilincin yemişini
dakkalar polis cemil örneği türk'dür
dakkalar apansız durur
sonra birleşir şavkır/şavkır dakakiar ard
arda

polis haşim 1969

c.i.a.'nın afyon kuyularından
çıkarıp adımı noktalıyorum ilkin
tröstleri sıralıyorum madenleri
işsizleri/süpersonik uçakları
sözcüklerin halkçı yorumuna
bir eylemi çağırıyorum 1969
ikili andlaşmalar/istanbul kenti/polis
haşim

bankerlerin nükleer limanıdır
polis haşim'in hangi an açılsa göğsü
söyleyleri şölenleri şirketleriyle
şeriat cennetinde rotatiflerin
kaypak bir burjuva kadındır istanbul
bağımsızlık tüfengine ve anadolu'ya karşı

1969'ların orada
16 şubatın müslüman vagonlarından
beyninin mağrasından polis haşim'in
ve de taksim camilerinden geçiyoruz
bir namazdayız ki tekbir istanbul
gariban ortaçağ koşucuları
gizli andlaşmaların karanlığında
öperler tekelci filoların demirlerini
ama tütün/pamuk/zeytin nicedir
nicedir sübyan tezgahlarında gözyaşı
neden ölüdür bunca çocuk
oysa tarabya kesimi ışıl ışıl
tarabya kesiminde ısınır gavurun yatağı
üstelik

1969'ların orada
bu vahşet kaskatı acılardan
bir resim mıhlanmış unutulamaz
hangi an geçersek ayasofya'nın oradan
c.i.a.'nın sömürme körüklerinde
kansüzer ümmetçi ağaların bıçakları
istila askerlerinin şenliğine
yani uçkur çözümüne/yani sekse
herdaim vahdettin'lerin orada
istila orduları nereye giderlerse orada
para/şeriat/kan
balçığınan boylanır karanlığını
gizli andlaşmalar/istila orduları/polis
haşim

TEKİN SÖNMEZ

DÜNYADA YEDİ GÜN

Peru, Amerikan sömürüsüne karşı savaş açtı

• Fidel'in Küba'sından sonra Latin Amerika'da ilk defa Peru, Amerikan petrol şirketlerini millileştirdi. Yardım kesme tehdidine rağmen Peru Hükümeti, Başkan Nixon'a meydan okuyor.

CASTRO'nun Küba'daki millileştirme hareketinden buyana, Amerika Birleşik Devletleri'nin Amerika'daki menfaatlerine ikinci büyük darbenin Peru tarafından indirileceği son gelen haberlerle meydana çıkmıştır.

Peru Başkanı General Juan Velasco Al Varado, Lima'daki başkanlık binasından yaptığı bir televizyon ve radyo bildirisinde, Peru Hükümeti'nin Standart Oil'in bir kolu olan International Petroleum Company'den 690.524.283 milyon dolar istemekte olduğunu söylemiştir.

New Jersey Standard Oil (ESSO) Kumpanyası, Peru Hükümeti'ne göre, 1924 yılı martından 1968 ekimine kadar Peru'dan La Brea ve Parinas petrol yataklarından illegal olarak petrol çıkarmıştır.

Başkan Velasco, «International Petroleum Company, memleketimizin kanunlarını çiğnemiş, çeşitli suçlar işlemiş, bizim işletme haklarımızı bulanık yollarla alıp kullanmış ve şimdi de dost devletler arasına fit sokmaktadır» demiştir.

Başkan, bu sözlerle Washington ile Lima arasında kopan diplomatik fırtınaları kasdetmektedir. Her ne kadar International Petroleum Company, bir Kanada şirketi olarak kayıtlı ise de, esas olarak ABD'nin malıdır ve Amerikan İçişleri Bakanlığı, Esso Kumpanyası hesabına Peru Hükümeti'ne şiddetli baskılar yapmaktadır.

Peru'lulular, yıllardan beri Amerikalıların petrolleri işletme hakları olmadığını söylemekteydiler. Fakat kavga geçen ekimde askerî cunta, Başkan Fernando Belaunde'nin sivil hükümetini IPC'ye el altından yumuşak davranması yüzünden devirince su yüzüne çıktı.

9 Ekim'de yeni hükümet La Brea ve Parinas'ın yakınındaki Talara'da petrol rafinerisini ve tesislerini millileştirdi ve Devlet Petrol Ofisi (Empresa Petrolera Fiscal)'ne maletti. IPC millileştirmeyi Peru mahkemelerine intikal ettirdi... «Bu hareket anayasa dışıdır» dedi. Ama sonunda davayı kaybetti.

Bu arada Peru Devlet Petrol Ofisi ile IPC arasında ikinci bir kavga koptu. Rafineriyi Peru EPF'i ele geçireli beri IPC'ye verilmiş maddeler için 14.500.000 dolarlık bir faturayı IPC'nin ödemek istememesi bu kavgaya yol açmıştı. Aralık ayında Peru Ordusu, borç ödenmediği için IPC'nin bütün mallarına el koydu ve hepsini borca kapatmak üzere Peru Devlet Petrol Ofisi'ne verdi.

Geçen perşembe günü borcun son taksiti de kapıya gelip dayanınca ve IPC borcu hâlâ ödemeyince, Peru Devlet Petrol Ofisi, IPC'nin bütün aktiflerine el koydu.

Bu duruma fena halde sinirlenen Amerikan Dışişleri Bakanlığı, Peru'ya bir nota verdi, ve yaptığı tüm yardımları keseceğini bildirdi. (Bu yardım aşağı yukarı yılda 25 milyon dolardır ve Peru şekeri için de 65 milyon dolarlık bir kota vardır.)

Amerikan emperyalizminin oyunları yüzünden Peru sık sık iç çatışmalara sürüklenmiş bir ülkedir.

CUMHURBAŞKANI NİXON
— Küba'dan sonra Peru da meydan okuyor! —

Peru Başkanı, Amerikanın hareketini şantaj şeklinde vasıflandırdı ve «**Amerika Devletleri Örgütü**»ne başvurup Amerika Birleşik Devletlerinin «**ekonomik saldırısından bahsedeceğini**» bildirdi.

İşin hoş tarafı, **1965'de Amerika Birleşik Devletlerinin Dominik Cumhuriyetine sokulmalarından bu yana OAS (Organisation of American States) Washington'un Latin Amerika Devletlerini istediği gibi oynatmıya araç olarak kullandığı bir örgüt olarak kabul ediliyordu...**

Şimdi Başkan Velasco'nun «Esso» Kumpanyası'ndan istediği para hemen hemen 700 milyon doları bulmaktadır. Böylelikle, 1922'de Paris'te yapılmış olan ve Esso'ya La Brea ve Parinas petrol yataklarının legal haklarını tanıyan anlaşmayı **hükümsüz** kılmaktadır. Peru hükümeti Paris'te alınmış olan kararın illegal olduğunu iddia etmektedir.

Şimdi herkes heyecanla 9 Nisan'ı beklemektedir. Talara'nın millileştirilmesinden 6 ay sonra, ünlü «Hickenlooper Amendment» i dedikleri kanun değişikliği yer alacaktır... Yani bir Amerikan kumpanyası bir yabancı kumpanya ile anlaşmazlık halinde ise, 6 ay sonra Amerika o yabancı firmanın memleketine, tüm yardımları keser.

İngiltere'nin Observer Gazetesi'nin yazarlarından Hugh O'Shaughnessy'ye göre International Petroleum Company olayı, Başkan Nixonun geçireceği ilk nazik sınavlardan biri olacaktır.

Bilhassa, Sovyet Rusyanın Peru ile diplomatik ilişkiler kurduğu ve geniş çapta ticari anlaşmalar yapmak üzere bir Sovyet Ticaret misyonunun Lima'da bugün yarın beklendiği göz önüne alınırsa, Amerika için durum olağan üstü tehlikelidir.

IRAK ORDUSU ASKERLERİ
— Kuzey'de Kürtlere karşı savaşıyorlar -

Barzani gerillaları ile Irak birlikleri arasında çatışma

MUSTAFA BARZANİ
— Peşmerge'lere güveniyor —

GEÇEN hafta bir yandan Anadolu Ajansı, Irak'taki kürtler arasında meydana gelen bir çatışma sonunda Barzani'nin fedailerinin **Celal Talabani'yi öldürdüklerini bildirirken, İngiltere'de yayınlanan Daily Telegraph Gazetesi de, Irak'ın kuzey dağlık bölgelerinde büyük çapta bir içsavaşın** başladığını haber vermiştir.

Daily Telegraph'ın Irak Kürdistanı Kürt Genel Karargâhı'na atfen verdiği habere göre, bu çarpışmalar, üç yıldan beri süregelen ateş kesimi anlaşmasının tamamen sona erdiğini göstermektedir.

Her ne kadar Başka El, Bekr'in baasçı **hükümeti** bu çarpışmaların olduğunu yalanlamışsa da, **Daily Telegraph'a göre, Irak Ordusu, 60.000 kişi ile Mustafa Barzani'nin Kürt Ordusu'na saldırıya geçmiştir. Bir ay önce başlamış olan bu saldırıda savaşan Kürt erkeklerinin** dışında pek çok kadın ve çocuk da yaralanmış yada ölmüştür.

Gazetenin muhabiri, uzun süredir bu bölgeye giren ilk batılı müşahittir. İngiliz gazeteci, Barzani'nin Irak - İran sınırına yakın Rawanduz'un güney doğusunda bir vadide Kala — Dizi köyündeki karargâhında bir kaç defa Barzani ile konuşmuştur. Irak Ordusu, kürtlere tanklar ve zırhlı arabalarla saldırmaktadır. Bunun dışında da Irak Hava Kuvvetleri de, Kürtlere karşı napalm bombası kullanmaktadır.

Buna karşılık, birinci sınıf gerillacı olan Kürtler, Irak Ordusu'nu **sık sık şaşırtmakta ve çeşitli «vur - kaç» taktikleri kullanarak dağlık bölgede** Irak Ordusu'nu adamakıllı hırpalamaktadır.

Barzani'nin 20 bin kişilik hazır ordusu vardır. Fakat kritik anlarda yedeklerini silahlayıp dağa çıkartmaktadır. Barzani'nin sağ kolu olanlar ise, «**Peşmerge**» **diye ün salmış** olanlardır. Bu, «**kendini feda etmeye hazır olanlar**» anlamına gelmektedir. Peşmerge'lerin çoğu, **20 yıldan beri Barzani'nin yanısıra savaşan gerillacılardır.**

Irak Hükümeti, Barzani'yi sevmeyen ve tutmayan Kürtleri, «**Saladin Atlıları**»nı Barzani'ye karşı kullanmaktadır. Barzani taraftarları bunlara «**Josh**», yani «**küçük eşekler**» demektedirler.

Daily Telegraph'ın belirttiğine göre, Barzani mükemmel sıhhattedir ve karargâhta herkesin morali çok yüksektir. **Barzani'nin Irak'ta, kuzey şehirler, Musul, Kerkük, Arbil ve Süleymaniye'de çok iyi örgütlenmiş yeraltı çalışmaları vardır. Barzani'nin son verdiği emir, sabotaj eylemlerinin artırılmasıdır. Son iki hafta içinde** adı geçen şehirlerde bir çok infilakler olmuştur.

Anadolu Ajansı ise Diyarbakır mahreciyle verdiği haberde, Süleymaniye bölgesinde Barzanicilere karşı Irak birliklerinin başında savaşan Kürt kumandanlarından Çelal Talabani'nin, «peşmerge» adı verilen sekiz Barzani fedaisi tarafından öldürüldüğünü ileri sürmüştür.

Raniye İlçesi'ne bağlı Karadağ bucağı yakınlarındaki karargâhına bir baskın yapan peşmerge'ler, Talabani'yi beş muhafızı ile birlikte öldürmüşler, karargâhı bombalarla havaya uçurmuşlardır. Üç bin erden kurulu iki Irak alayı ile 600 kadar hükümet taraftarı Kürt askeri, Celal Talabani'yi öldüren peşmerge'lerden üçünü vurarak öldürmüş, diğerleri kaçmıştır.

Kuzey Irak'taki kaynakların bildirdiğine göre, 1965 yılına kadar Kürt Demokrat Partisi'nin Genel Sekreter Yardımcısı ve General Barzani'nin muavini olarak Irak Hükümeti'ne karşı savaşan Celal Talabani, Barzani ile aralarında çıkan bir anlaşmazlık üzerine ihtilalci kürtleri terkederek İran'a kaçmıştır. Talabani, daha sonra Irak Hükümeti ile anlaşarak Süleymaniye Bölgesi'ne dönmüştür.

Irak birlikleri ile hükümet taraftarı Kürtlerin başında 1966 yılından beri Barzanilerle savaşan ve aynızamanda avukat olan Celal Talabani, 38 yaşında ve bekârdı. Celal Talabani'nin ölümü ile Süleymaniye Bölgesi'nde de savaş daha da şiddetlenmiştir.

Kuzey bölgesindeki içsavaş haberleri üzerine Irak'ın Londra Büyükelçiliği'ne mensup Kadim M. Kalaf adında bir sözcü, Daily Telegraph'a şu yalanlamayı göndermiştir.

«Gazetenizin muhabirinin yazdığı gibi Irak'ta iki ayrı milli topluluk yoktur. Herkes Irak'lıdır.

Kuzey Irak'ta çarpışmanın başladığını sadece sizin muhabiriniz yazmaktadır. Irak Hükümeti bu gibi haberleri daima yalanlamıştır. Bu haberlerin aslı yoktur.

Irak Ordusu hiçbir zaman napalm kullanmamıştır. Kadın ve çocukları öldürmemiştir. Bütün yazdıkları Irak içinde bölücü bir propaganda yapmak içindir. Napalm saldırıları sadece İsrail tarafından Ürdün ve Suriye'ye karşı yapılmaktadır.

Irak Hükümeti, Irak Devleti'nin birliği içinde Kürtlerin kültürel varlıklarını korumaktadır».

Irak'taki durumu tam manasıyla aydınlığa çıkartmağa bu haberler ve açıklamalar yetmemekle beraber, hükümet kuvvetleriyle Barzani gerillaları arasında çatışmalar olduğu muhakkaktır. El Feth gerillalarının giriştirkleri harekâttan sonra Ortadoğu'nun önümüzdeki günlerde Barzani gerillalarının da büyük çapta mücadelelerine sahne olacağı anlaşılmaktadır.

Uluslararası Ticaret Odaları Kongresi hazırlık Bürosunun *tabelası*

Uluslararası Ticaret Odaları Kongresi'nin hazırlık bürosu, tam yeni opera binasının yanındadır.

Dünya kapitalistleri İstanbul'da niçin toplanıyorlar ?

İSTANBUL Operası'nın ereken açılışının hangi hesaplara dayandığı yolunda geçen sayımızda yaptığımız yayın gerek sanat çevrelerinde, gerekse tüm kamuoyunda geniş ilgi uyandırmıştır. Geçen sayımızda da belirttiğimiz gibi, sanat düşmanı AP iktidarının opera binasını doğru dürüst tamamlanmadan alelacele açmaya kalkışmasının asıl nedeni, 2-7 Haziran 1969 tarihleri arasında İstanbul'da yapılacak Uluslararası Ticaret Odaları Kongresi'ne katılacak 2 bin kapitaliste şanlarına yakışır şekilde eğlenebilecekleri lüks bir eğlence merkezinin kapılarını açabilmek kaygısıdır.

Dergimizde haberin yayınlanması üzerine, bir çok okurumuz İstanbul'da yapılacak Uluslararası Ticaret Odaları Kongresi hakkında bilgi istemişlerdir.

Uluslararası Ticaret Odaları Birliği, dünyanın en azılı kapitalistlerinin bir araya geldiği ve dünya nimetlerini yok bahasına paylaşmak üzere binbir o*yun tezgahladıkları en büyük* uluslararası örgüttür.

Bütün kapitalist ülkelerin ticaret odalarının dahil bulunduğu Uluslararası Ticaret Odaları Birliği, kongresini her yıl başka bir ülke'de yapmaktadır.

Para babaları, geçen yılki kongrelerini Kanada'nın Montreal Şehri'nde yapmışlardı. Bu yıl sıra İstanbul'dadır. Sıra İstanbulda olduğu içindir ki, bizim kompradorlar da aylardan beri ağababalarını en mükemmel biçimde ağırlayabilmek için seferber olmuşlar, bu arada egemen sınıfların temsilcisi olan iktidarı da devletin imkanlarını bu toplantıda kullanmak üzere zorlamaya başlamışlardır.

Uluslararası Ticaret Odaları Birliği'nin Genel Başkanı A. K. Watson, aynı zamanda, dünyanın beş büyük firmasından biri olan ve dünyadaki bütün tesislerini hiç bir şekilde satmayıp kira ile kullandırarak katmerli soygun yapan IBM Firması'nın İdare Meclisi Başkanı'dır.

Uluslararası Ticaret Odaları Birliği'nin hangi amaçlar peşinde koştuğunu, geçen yıl Montreal'de yapılan yıllık kongrede işte bu Watson namındaki kapitalist gayet açık şekilde ortaya koymuştur. Watson kongreyi açış konuşmasında, «Serbest ticaretin daha büyük pazarlar ve iktisadi tasarruflar sağladığını ve her ülkenin kendisine en uygun alanlarda uzmanlaşmasına yol açtığını» belirtmiştir. Bu cümlelerde emperyalist kapitalist sömürünün aşağılık felsefesini görmemek mümkün değildir. Yani, Bay Watson'un belirttiği gibi, serbest ticaret ve özel sektörcülük yoluyla uluslararası tekellerin bütün dünyada diledikleri gibi at oynatmaları mümkün olacak, az gelişmiş ülkeler tarımsal ekonomiye mahkûm edilerek, gelişmiş kapitalist ülkelerin sınai mamullerini zayıf tarımsal ürünler ihracı karşılığında ateş bahasına ithalat yaparak yada montaj sanayiine kapılarını ardına kadar açarak kapitalistlerin pençesinde kıvranacaklardır.

Bay Watson, bu görüşünün doğruluğunu göstermek için Kanada - ABD ekonomik işbirliğini örnek göstermiştir. Watson'a göre bu deney, büyüklükleri ve tarihleri bakımından değişik olan ülkelerin yanyana ve herbirinin yararına refaha ulaşacaklarının kanıtıdır.

*Oysa, bu işbirliğinde Ameri*kan şirketlerinin Kanada'yı ne denli sömürdükleri cümlenin malûmudur. Kaldı ki, Kanada gibi oldukça gelişmiş ve sanayileşmiş bir ülkeyi sömüren Amerikan sermayesinin, Türkiye

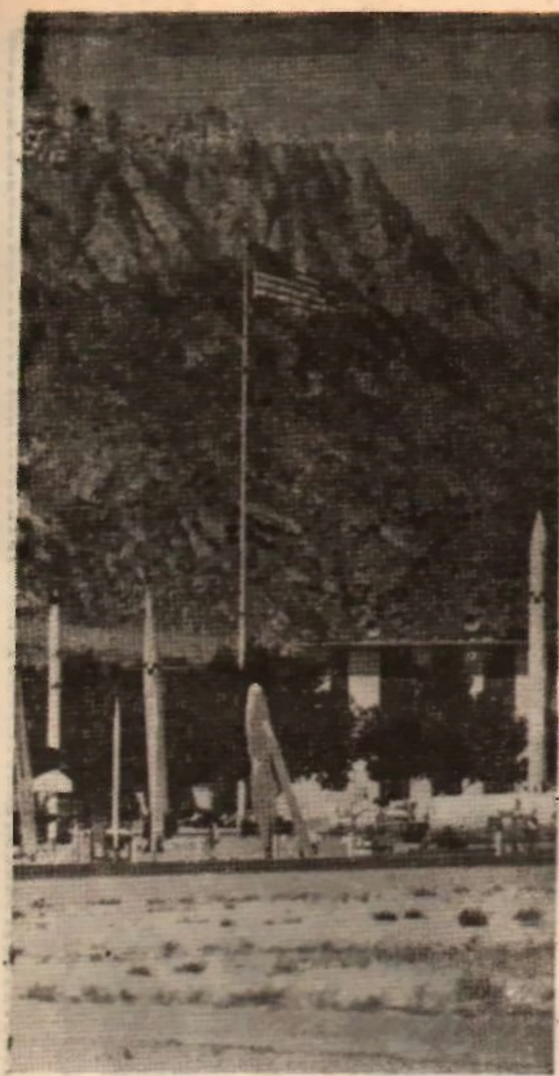

WATSON
— 1 No. lı parababası —

gibi geri bıraktırılmış ülkelerde nasıl bir soygun düzeni yürütebileceğini görmemek için kör olmak lazımdır.

Bay Watson en büyük yalanını da «dünya barışı» konusunda söylemiştir. Bay Watson'un sloganı «Uluslararası ticaret yoluyla uluslararası barış»tır! Ve açış konuşmasında, «Mesajımız ulusal özdeşlik ve uluslararası *refahın mümkün olduğunu* belirtmek olmalıdır» demiştir.

Oysa, bizzat Bay Watson'un başında bulunduğu IBM Şirketi'nin uluslararası barışa ne denli hizmet ettiğini (!) anlamak için bu şirketin yayınladı-

IBM, uluslararası barıştan dem vurmakta, fakat Vietnam'da kullanılacak en modern silahları geliştirmektedir.

ğı **«Computing Report»** adlı broşüre şöyle bir göz atmak kâfidir. Derginin Temmuz 1967 tarihli sayısında, IBM'in Vietnam Savaşı'nda kullanılmak üzere **yeni** bir elektronik **beyin** geliştirmekte **olduğu** açıklanmaktadır. Fakat bütün kapitalistler gibi, Bay **Watson**'un elektronik beyinler imalâthanesi **de**, **«barışa hizmet»** adı altında savaş kundakçılığı yapmakta, ulusal kurtuluş savaşı veren dünya halklarını emperyalist ordularına kırdırmak üzere bütün bilimsel ve teknik imkanlarını seferber etmektedir.

Yine aynı Watson'un başkanlık edeceği Uluslararası Ticaret Odaları Birliği İstanbul Kongresi de, uluslararası soygun şirketlerinin yeni çıkar hesaplarına ve pazarları paylaşma pazarlıklarına sahne olacaktır.

Aslında uluslararası ticarette bir hiç olan ve bütün fonksiyonları yabancı kapitalistlerin Türkiye'yi daha kolay sömürmelerine imkan hazırlamaktan ibaret bulunan bizim yerli kompradorlar, Uluslarası Ticaret Odaları Birliği'nin İstanbul'da yapacağı kongreyi organize etmek üzere bir süre önce, **tam** yeni Opera binasının yanındaki bir apartımanda **«Milletlerarası Ticaret Odası Türkiye Milli Komitesi 1969 İstanbul Kongre Bürosu»nu** kurmuşlardır. Bu büroda, başta en büyük yerli komprador Vehbi Koç olmak üzere bilinmum işadamlarının en kalifiye elemanları görevlendirilmiştir. Bir yandan kongre hazırlıkları sürdürülürken, bir yandan da başta Koç Grubu'nun adamı İnci Pirinççioğlu olmak üzre public relation uzmanları, Türkiye'nin bellibaşlı sanatçılarına ve sanat kurumlarına çengel atarak beynelmilel parababalarının önünde ierayı sanat eylemeleri için büyük vaadlerde bulunmuşlardır.

Kendini bilen bilinçli bir çok sanatçı, yüksek tarifeli bu gösteri davetlerini geri çevirmişler, Türkiye'yi sömüren kapitalistlerin önünde gerdan kıramayacaklarını gereken dille public relation uzmanlarına bildilmişlerdir.

Ele geçirdiğimiz gündeme göre, Uluslararası Ticaret Odaları Kongresi, 2 bin yerli ve yabancı kapitalistin iştirakiyle opera binası, yeni adıyla İstanbul Kültür Sarayı'nda yapılacaktır. Kongreye ayrıca 300 de yabancı gazeteci davet edilmiştir.

Açılış töreninden ve elektronik beyinci Watson'un kongreyi açmasından sonra, 2 Haziran günü üç gün sürecek bir açık oturum başlayacaktır. **«Dünyanın ekonomik bakımdan gelişmesi ve bu konuda uluslararası şirketlerin rolü, hakları ve sonuçları»** konulu açık oturumda, isminden de anlaşılacağı üzere, dünyanın değil, aslında tröstlerin ekonomik bakımdan gelişmesi ve bu uluslararası sömürü ahtapotlarının talep edecekleri yeni haklar tartışılacaktır.

Açık oturum sabahları devam ederken öğleden sonra seminer çalışmaları yapılacaktır. Bu çalışmaları arasında **«para, maliye»**, **«müstehlikin seçme serbestisi»**, **«ticaret ve nakliyenin uluslararası bağlılığı»**, **«ticaret odalarının hakemliği»**, **«iktisadi kalkınmanın karşılaştığı mali kriz»**, **«teknik devrim karşısında ulaştırmanın hakları»**, **«patentler ve endüstrinin ihtiyaçları»**, **«Milletlerarası mal ve ticaretin başlıca meseleleri»**, **«Nakliye ve haberleşmenin modern hayata intikali»**, **«banka garantisi»** ve **«ticaret odalarının hükümetlerle işbirliği için yeni sahalar»** konuları yer almaktadır.

Ayrıca, 5 Haziran günü sabahı yapılacak bir açık oturumda **«1970'de ticaret politikası»** konusu tartışılarak uluslararası tekellerin sömürü stratejisi tesbit edilecektir.

Bizim işbirlikçilere ve onların dümensuyundaki iktidara gelince, onlara da, İstanbul Kültür Sarayı'nda alınan kararlara boyun eğmek ve bunları sadakatle uygulamak düşmektedir.

Bu yeni sömürü pazarlığından kendilerine düşecek sadakanın bir parça daha fazla olabilmesi için, bizim kompradorlar fakir milletin dişinden tırnağından artırdığı 86 milyon liraya mal olan kâşanede ağababalarını ağırlayacaklar ve satın alabildikleri sanatçılarla cumhuriyet İstanbul'unda ikinci bir lâle devri yaşatacaklardır!

Bu bir mizah yazısı değil, ciddi (!) bir gazete haberidir

SOLCU yazarlar hapishane köşelerinde çürütülürken «hacca gitmek» bahanesi altında yurt dışına kaçarak Suudi Arabistan'da Kral Faysal'ın koltuğu altına sığınan ve oradan gönderdiği yazılarla vatansızlığını ilan eden hapishane kaçkını ümmetçi Mehmet Şevket Eygi'nin gazetesi, herhalde içişleri bakanı Faruk Sükan'dan *aldığı ilhamla* önceki pazar günü basın tarihine geçecek bir haber vermiştir.

Ali Karakurt namındaki polis muhabiri tarafından kaleme alınan ve Bugün Gazetesi'nin 30 Mart 1969 tarihli nüshasında **«Beyazıt Kulesi'ne çekilen kızıl bayrak Rusya'dan gelmiş»** başlığı *altında yayınlanan* haberdeki yalanlar, mantıksızlıklar, iftiralar, zehir hafiye Sükan'ın yalan ve iftiralarına taş çıkartacak niteliktedir.

Bu haberi yazanlar ve yayınlayanlar, iftiralarının hesabını ergeç hakim önünde verecekler**dir.**

Biz, Bugün Gazetesi'nin bu şarı gazetecilik şaheserini, okurlarımıza bir kaç dakika için olsun eğlenceli vakit geçirebilmelerini sağlamak üzere aynen sunuyoruz:

■ Moskova'dan gelen bayrak

28 Nisan 1968 tarihinde başlayan, Türk Milletinin bekasına, istikbaline, mukaddes inançlarına, kademe kademe darbe vurmayı karar altına alan, nümayiş, yürüyüş, gösteri, yağma, yıkma, kanunlara baş kaldırma *hareketlerine bir destek olmak* üzere, Rusya'dan bir kızıl bayrak gönderilmiştir. Harkof'da, bir dokuma fabrikasında Rus bayrak kodlarına göre dokunan, Kremlin'e çekilmesi mûtad olan Orak - Çekiçli bayrakların tıpkısı, «Vasil Kolorof» adındaki Bulgar bandralı yolcu gemisi ile İstanbula *yollanmış,* İstanbuldaki Rus Başkonsolosluğu ve Kültür Ataşeliği tarafından, 26 Ekim 1952 tarihinde meydana çıkarılan «Türkiye Gizli Komünist Partisi» kurucularından, Mihri Belli'ye teslim edilmiştir.

İstanbul T.İ.P. üyelerinden, eski İktisat Fakültesi Profesörü *«Neumark'ın» doçenti, müseccel* komünist Mihri Belli, Rusyadan kendisine gönderilen bayrağı, T.İ.P. üyelerinden 1942 senesinde Ankarada doğma, Türkiye Fikir Kulüpleri Federasyonu Başkanı, Ant Dergisi yazarlarından Osman Saffet Arolat'a vermiş, bunun ya, Sultan Ahmet camii minarelerinden birisine, ya da Beyazıt Kulesine çekilmesinin, Kremlinin arzusu olduğunu bildirmişti.

Bu talimatı alan Osman Saffet Arolat, beraberinde Türkiye Fikir Kulübü Federasyonu İstanbul Sekreteri (TİP) azası Sıdkı Coşkun, Türkiye Fikir *Kulüpleri Federasyonu* üyesi Cihan Alptekin, Türkiye Fikir Kulüpleri Federasyonu İstanbul üyelerinden Ertuğrul Günay, Türkiye Fikir Kulüpleri üyelerinden (T.İ.P.) âzası Selâhattin Okur, Türkiye Fikir Kulüpleri üyelerinden (TİP) Veysi Sarısözen, Hukuk Fakültesi anfisine gelmişler, burada bir forum düzenlemişlerdir. Forumda ilk söz alan Osman Saffet Arolat:

— Yoldaşlarım, Moskova'da, Lenin katafalkına örtüldükten sonra, bize gönderilen paha biçilemiyecek bir sembolü, İstanbul ufuklarında dalgalandırmak maksadı ile bize gönderdiler. *Büyük yoldaş Mihri Belli,* **bu bayrağın Orak - Çekiç kısmına herhangi bir kapama vesilesi bulunamazdan sonra, ya Sultan Ahmet minarelerinden birisine, ya da Beyazıt Kulesine çekilmesi emrini verdi. Fikirlerinizi dinliyorum.**

Yoldaş Osman Saffet Arolat'*ın konuşması ve teklifi* **üzerine,** Sultan Ahmet camii minarelerinden birisine bayrak çekmenin zorluğu, Rus bayrağındaki Orak - Çekiç yerine «Vedat Demircioğlunun» resminin konulması, bu şekilde Beyazıt Kulesine çekilmesinin kolaylığı münakaşa edilmiştir. Bu konuşmalar ve *müzakereler devam ederken* Mihri Belli'den yeni bir talimat gelmiş, Kızıl bayrağın hemen o gün Beyazıt Kulesine çekilmesi istenmiştir. Mihri Belli, **bu kolay işin yapılması için gerekli yardımın da hemen gönderileceğini ilâve etmiştir.**

Osman Saffet Arolat, Sıdkı Coşkun, Cihan Alptekin, Ertuğrul Günay, Selâhattin Okur, Mihri Belli'nin gönderdiği silahlı fedailerle birlikte Kule kapısına gelmişler, F.K.F. üyelerinden Haşmet Atahan'la arkadaşlarının himayesinde kapıyı açmaya çalışmışlardır.

Moskova'dan gelen bayrağı, Kulenin gönderine çekmeye çalışan Kızıl güruh, bütün çabalara rağmen tarihî kapıyı açamamışlar, nihayet kısa bir müzakereden sonra, Üniversite avlusundaki bir telefon direğini sökerek, bununla kapıyı kırmak istemişlerdir. Nihayet, direği söken **Kızıllar,** bunu «koçbaşı» gibi kullanıp, masif bir ağaçtan yapılmış kapıyı kırmışlardır.

Kapı kırılırken: «Ne oluyor?» feryadı ile aşağıya inenler durumu itfaiye ve polise haber vermeyi akledemediklerinden, önce hırpalanmışlar, bilâhare işin devamı müddetince (!) silahlı TİP'lilerin nezaretinde enterne edilmişlerdir.

2X3 metre boyundaki bayrak, böylece Kuleye çekilmiş, durumdan da, hemen Mihri Belli haberdar edilmiştir. Mihri Belli'ye: «Büyük yoldaş, gayeye ulaştık!» diyen ekip, vak'a yerinden uzaklaşmış, neden sonra, siyasi polis vak'a yerine gelerek, Kızıl paçavrayı gönderden indirmiş ve tahkikata geçmiştir.

12/3/1969 tarihinden beri, delilleri toplayan siyasi polis, «TİP» Kızıl militanlarını (Moskovadan gelen bayrakla) Savcılığa vermiştir.

Hadisenin memleket çapındaki siyasi yönünden ayrı olarak, İstanbul Belediyesi de, tarihî kapıyı kırdıkları, devlet ve hazine malını tahrip ettikleri için, dasile Kızıllar aleyhinde dâva açmıştır.

İstanbul Cumhuriyet Savcılığı, tahkikata büyük bir ehemmiyet vererek hassasiyetle takibetmektedir. Vakanın yakında Ağır Ceza Mahkemelerinden birisine intikali, ve duruşmanın başlaması için aralıksız çalışılmaktadır.

Nankör solcular!

Bütün aşırı solcular, bir gazoz aleyhinde neşriyat yapmışlardır. Amerikan sermayesinin Türkiye'yi sömürmesine misal olarak gösterilen bu gazoz Coca Cola'dır.

Dünyanın her tarafında yapılıp satılan Coca Cola'nın bizde yerli sermaye ile birleşerek yapılması aşırı solcuları kızdırmıştır.

Bizimkiler 6. Filo'dan sonra en çok buna kızmaktadırlar. Millî gazoz *sanayiimizi mahvediyor*muş! Görünüşe bakılırsa, hiç de etmiyor. Bu cinsten birçok yeni gazozlar çıktı. Hepsi de büyük ikramiyeler dağıtıyor!

ORHAN SEYFİ ORHON
(S. Havadis - 3.4.1969)

Bostan korkuluğu!

Aşırı sağ ve aşırı sol saargisini önlemek için hazırlanan tasarı üzerine İnönü Çağlayangil'e:

— Sizin detirmiş gibi bir haliniz var, demiş.

Sol basının Çankaya duvarısından getirdiği müjde bu.

Siz hele Takrir-i Sükûn ve yıllarca süre sıkıyönetimler başkanının söylediğine bakınız.

Kendisinin tımarhaneden seslenmesi lâzım ge*lecek!*

Nazım Hikmet'i, hepimizin çabalarına rağmen, hasta hasta yıllarca hapiste çürüten iktidar adamı bu!

Takrir-i Sükûn başbakanı, bostan korkuluğu rolüne çıkmış.

FALİH RIFKI ATAY
(Dünya - 28.3.1969)

İşte Asıl Vatansız!

Cidde, 20 Mart 1969

Hacıları Türkiye'ye götüren son tayyare de gitti... Cidde hava alanı ışıklar içindeydi. Birden hoparlörlerden boğuk sesler duyuldu. Tayyarelere binildi. Sonra motorların gittikçe artan gürültüsü... *Pistte hızla dönen tekerlekler. Yerden kesiliş ve beş-on saniye son*ra gökte gittikçe ufalan bir kırmızı IŞIK...

İşte son hacı tayyaresi böyle gitti.

Bu tayyarenin içinde ben de olmalıydım. Öyle gerekirdi. Ama yoktum işte. Böyle gerekiyordu.

Kader beni Çanakkale'ye değil, Haremeyn'e sürgün gönderdi. Şükrediyorum.

Hacı dostlarım ayrılırken:

— Sana üzülüyoruz... diyorlardı.

— Üzülmeyin, dedim. Benim kaldığım yerler, sizin gideceğiniz yerlerden daha mukaddestir.

MEHMET ŞEVKET EYGİ
(Bugün - 26.3.1969)

Haftanın karikatürü

Kommer ve hararetle el sıkan İnönü

Bugün — 2.4.1968

NİXON'LA GÖRÜŞEN DEMİREL

Milliyet — 3.4.1968

SEÇİM YARIŞI!

ANT ● Haftalık Dergi ● Kurucuları: YAŞAR KEMAL, FETHİ NACİ, DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sorumlu Müdürü: ALPAY KABACALI ● Teknik Sekreter: İNCİ ÖZGÜDEN ● İdare Yeri: CAĞALOĞLU, Başmusahip Sok. Tan Apt. 10/11 - İSTANBUL ● Tel.: 27 81 09 ● P. K. 934 — Sirkeci - İSTANBUL Ankara Temsilciliği: Tel.: 13 40 20 ● Dizgi: ESENDİKLİ MATBAASI ● Baskı: VATAN

● Taşra Dağıtımı: HÜRRİYET DAĞITIM A. Ş. — Cağaloğlu - İstanbul, Tel.: 27 38 54 ● İstanbul Dağıtımı: FUAT BÜTE - Ankara Cad. 84 - İSTANBUL Tel.: 27 89 49 ● Abone Şartları: Yıllık 44 Lira, Altı Aylık 22 Lira, Üç Aylık 11 Lira ● İlan: Santimi 25 Lira; Yayın ilanları yüzde 50 indirimlidir. ● Tek sütun 5 santimlik kutu yayın ilanları 50 Lira'dan kabul edilir. ● Gönderilen yazılar yayınlansın yayınlanmasın iade edilmez.